

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

TEMEL DİKİŞ TEKNİKLERİ

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iv
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. TEYEL ÇEŞİTLERİ	3
1.1. Teyelin Tanımı ve Çeşitleri.....	3
1.1.1. Düz Teyel	3
1.1.2. Bol Teyel	3
1.1.3. İşaret Teyeli	3
1.1.4. Verev Teyeli	3
1.1.5. Z Teyeli.....	4
1.1.6. Hristo Teyeli	4
1.1.7. Ara Teyeli	4
1.2. Teyellerin Kullanıldığı Yerler.....	4
1.3. Teyel Çeşitlerini Uygulama	4
UYGULAMA FAALİYETİ-1	5
1.3.1. Düz Teyel Uygulaması	5
1.3.2. Bol Teyel Uygulaması	6
UYGULAMA FAALİYETİ-2	6
1.3.3. İşaret Teyel Uygulaması	7
UYGULAMA FAALİYETİ-3	7
1.3.4. Verev Teyel Uygulaması	8
UYGULAMA FAALİYETİ-4	8
1.3.5. “Z” Teyel Uygulaması.....	9
UYGULAMA FAALİYETİ-5	9
1.3.6. Hristo Teyel Uygulaması.....	10
UYGULAMA FAALİYETİ-6	10
1.3.7. Ara Teyel Uygulaması.....	11
UYGULAMA FAALİYETİ-7	11
KONTROL LİSTESİ	12
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	13
2. KENAR TEMİZLEME VE BASKI TEKNİKLERİ	13
2.1. Kenar Temizleme Çeşitleri	13
2.1.1. Sürfile İle Kenar Temizleme	13
2.1.2. Zikzak ve Overlok İle Kenar Temizleme	13
2.1.3. Makinede Kıvrarak Kenar Temizleme	14
2.1.4. Baskı Dikişi İle Kenar Temizleme	14
2.1.5. İngiliz Dikişi İle Kenar Temizleme	14
2.1.6. Biye İle Kenar Temizleme.....	14
2.1.7. Pervaz İle Kenar Temizleme	14
2.1.8. Köşe Çalışması İle Kenar Temizleme	14
2.2. Kenar Temizleme Çeşitlerini Uygulama.....	15
UYGULAMA FAALİYETİ-1	16
2.2.1. Sürfile İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	16
2.2.2. Makinede Kıvrarak Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	17
UYGULAMA FAALİYETİ-2	17

2.2.3. Zikzak ve Overlok İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	18
UYGULAMA FAALİYETİ-3	18
UYGULAMA FAALİYETİ-4	19
2.2.4. Baskı Dikiş İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	20
UYGULAMA FAALİYETİ-5	20
2.2.5. İngiliz Dikiş İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	22
UYGULAMA FAALİYETİ-6	22
2.2.6. Biye İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması	24
UYGULAMA FAALİYETİ-7	24
2.2.7. Pervaz İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	28
UYGULAMA FAALİYETİ-8	28
2.2.8. Köşe Çalışması İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması.....	30
UYGULAMA FAALİYETİ-9	30
2.3. Baskı Çeşitleri	35
2.3.1. El İle Baskı Dikişleri	35
2.3.2. Makine İle Baskı Dikişleri.....	35
2.4. Baskı Dikiş Çeşitlerinin Uygulama	36
UYGULAMA FAALİYETİ-10	37
2.4.1. Sürfile Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması.....	37
2.4.2. Hristo Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması.....	38
UYGULAMA FAALİYETİ-11	38
2.4.3. Kapalı Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması	39
UYGULAMA FAALİYETİ-12	39
2.4.4. Ekstraforlu Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması.....	40
UYGULAMA FAALİYETİ-13	40
2.4.5. Biyeli Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması	42
UYGULAMA FAALİYETİ-14	42
KONTROL LİSTESİ	43
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	44
3. İLİK AÇMA-DÜĞME DİKME TEKNİKLERİ	44
3.1. İliğin Tanımı, Çeşitleri ve Kullanıldığı Yerler.....	44
3.1.1. Örme İlikler	44
3.1.2. Parçalı İlikler	45
3.1.3. Atkı İlikler	45
3.1.4. Dikişten Açılan İlikler	45
3.2. İlik Açma	46
UYGULAMA FAALİYETİ-1	46
3.2.1. Örme İlik.....	46
3.2.2. Parçalı İlik.....	48
UYGULAMA FAALİYETİ-2	48
UYGULAMA FAALİYETİ-3	51
3.2.3. Atkı İlik.....	54
UYGULAMA FAALİYETİ-4	54
UYGULAMA FAALİYETİ-5	57
KONTROL LİSTESİ	58
3.3. Kapama Payı Gereçleri	60
3.3.1. Düğme	60

3.3.2. Agraf.....	60
3.3.3. Çıt Çıt	60
3.4. Kapama Payı Gereçleri Dikimi	61
UYGULAMA FAALİYETİ-6	61
3.4.1. Alttan Delikli Düğme Dikimi	61
3.4.2. Üstten Delikli Düğme Dikimi.....	62
UYGULAMA FAALİYETİ-7	62
3.4.3. Agraf Dikimi.....	63
UYGULAMA FAALİYETİ-8	63
3.4.4. Çıt Çıt Dikimi	64
UYGULAMA FAALİYETİ-9	64
MODÜL DEĞERLENDİRME	66
KONTROL LİSTESİ	67
CEVAP ANAHTARI.....	68
ÖNERİLEN KAYNAKLAR.....	69
KAYNAKÇA	70

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD121
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Kadın Terziliği-Erkek Terziliği
MODÜLÜN ADI	Temel Dikiş Teknikleri
MODÜL TANITIMI	Giyimin temelini oluşturan teyel, baskı, kenar temizleme, ilik açma, düğme dikme çeşitlerinin tanıtıldığı ve uygulama tekniklerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	“Makinede Düz Dikiş, Overlok” modüllerini başarmış olmak
YETERLİK	Temel dikiş tekniklerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında, tekniğe uygun temel dikişleri uygulayabileceksiniz. Amaçlar <ul style="list-style-type: none">➤ Teyel çeşitlerini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.➤ Kenar temizleme ve baskı çeşitlerini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.➤ Elde ilik açma, düğme dikme işlemlerini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Temel el dikiş tekniği uygulama ortamı, iğne, toplu iğne, iplik, teyel ipliği, işaret sabunu, makas, kumaş, dikiş makinesi, ütü, ütü masası.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda öğretmeniniz tarafından uygulanacak ölçme araçları ile modülde kazandığınız bilgi ve beceriler ölçülerek değerlendirilecektir.

GİRİŞ

Sevgili öğrenci,

Tekstil, dünyada ve Türkiye’de hızla ilerlemektedir. Globalleşme paralelinde tekstil, hem ekonomik hem de teknolojik anlamda kendine büyük bir yer bulmuştur. Bu sektör içerisinde Türk Giyim Sanayi, rekabetçi yapısı ve yenileşmeye açık bünyesi ile Türkiye’nin uluslar arası pazardaki güvencesi durumundadır. Bu pazar içerisinde yerimizi koruyabilmemiz bilgi, beceri ve tutumları geliştirmekle mümkün olacaktır.

Giysinin istenen kalite niteliklerine uygun olarak üretilmesi, ön çalışmaların doğru yapılmasına bağlıdır. Bu modülde, giyimde kullanılan temel dikiş teknikleri ve uygulamaları hakkında bilgi verilmektedir. Modül sonunda giyimi oluşturan temel dikişleri uygulama becerisine sahip olabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında teyel çeşitlerini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki terzileri araştırarak bir ürünün dikimi sırasında hangi teyelleri kullandıklarını tespit ediniz.

1. TEYEL ÇEŞİTLERİ

1.1. Teyelin Tanımı ve Çeşitleri

İki ya da daha fazla kumaş üzerine yapılan geçici birleştirme işlemine “teyel” denir. Genellikle parçaları esas dikime hazırlamak için ön dikiş olarak yapılan, kolayca sökülen bir dikiş türüdür. Terziler, dikim işlemlerini kolaylaştırmak için kesin dikime geçmeden önce teyel ile tutturma yaparlar. Seri üretimde ise dikim öncesi teyelleme kesinlikle yapılmaz. Teyel çeşitleri şunlardır;

1.1.1. Düz Teyel

İki kumaşı birbirine birleştirmek amacıyla kullanılır. Kumaşların kaymaması için ya da makine çekmeden önce işaretlemeye kullanılan bir dikiş çeşididir. Düz teyel, makine çekildikten sonra kolayca sökülebilecek şekilde yapılır.

1.1.2. Bol Teyel

Giysilerdeki işaretleri, bir taraftan diğer bir tarafa geçirmede ya da giysiye prova sonrası karşılaştırma yapmada kullanılan bir dikiş çeşididir.

1.1.3. İşaret Teyeli

Giysilerin ön, arka ve kol ortasını belirtmede kullanılan bir dikiş çeşididir.

1.1.4. Verev Teyeli

Etek ve kol boyu paylarını tutturmada, kumaşı dublelemede kullanılan bir dikiş çeşididir.

1.1.5. Z Teyeli

Giysiye telalama işlemi yapılırken, ekstraforu tutturmada ya da yaka kaplama işleminde kullanılan bir dikiş çeşididir.

1.1.6. Hristo Teyeli

Basit süslemelerde, etek kıvrırma payı ve pantolon paçası baskısında kullanılan bir dikiş çeşididir.

1.1.7. Ara Teyeli

Parçaları birbirine tutturmada kullanılan bir dikiş çeşididir.

1.2. Teyelerin Kullanıldığı Yerler

Terzilik tekniği ile dikim yapılırken teyeller ürünün her aşamasında kullanılır. Çünkü kişiye özel çalışıldığı için işaretler ve bu işaretlerin her parçaya taşınması çok önemlidir. Pens kenarlarının birleştirilmesi, etek ucunun kıvrılması, etek ön ortasının belirlenmesi, yakaya tela kaplanması, kavisli hatların işaretlenmesi örnek olarak verilir.

Resim 1.1: Teyel Çeşitleri

Resim 1.2: Teyel Çeşitleri

1.3. Teyel Çeşitlerini Uygulama

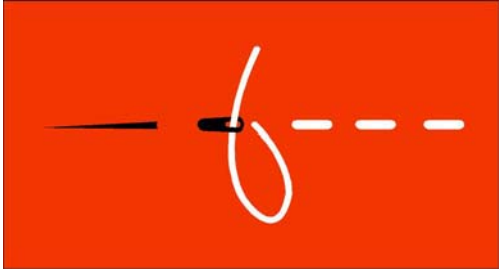
- Boyası çıkmayacak iplikler kullanınız.
- Kolay sökülecek iplikler kullanınız.
- Kumaşın zıt renginde iplikler kullanınız.
- Teyel yapılacak yerin özelliğine uygun seçim yapınız.
- Bol teyeli makine çekmeden önce sökünüz
- İşaret teyeli adımları arasındaki farkı dikkat çekecek şekilde yapınız.
- Hristo teyeli kumaşın yüzünden belli etmeden yapınız.

Açıklama

- Teyel çeşitlerini örnek parça üzerinde toplu olarak çalışınız.
- Ana parça ölçüsü: 25 cm x 35 cm
- Teyeller arası: 3 cm

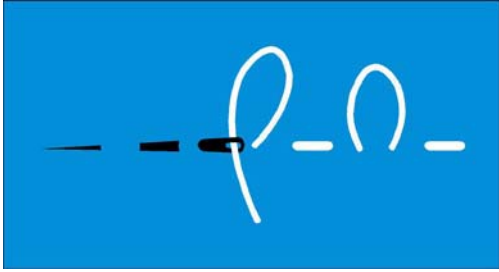
UYGULAMA FAALİYETİ-1

1.3.1. Düz Teyel Uygulaması

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
Teyellenecek yeri iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt rengine seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın kalınlığına uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümleyiniz.	
İğneyi alttan kumaşa batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Adım aralığı belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çok büyük adım aralığı kullanmayınız.
Üstten ve alttan iğneyi eşit aralıklarla kumaşa batırıp çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği fazla çekmeyiniz.➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz.➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş yapınız.
	
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	

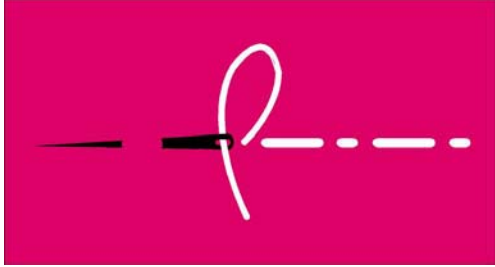
1.3.2. Bol Teyel Uygulaması

UYGULAMA FAALİYETİ-2

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
Teyellenecek yeri iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt rengine seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın kalınlığına uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümlemeyiniz. DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüksük takınız.
İğneyi alttan kumaşa batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Adım aralığını belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çok büyük adım aralığı kullanmayınız.
Düz teyeldeki gibi üstten ve alttan iğneyi eşit aralıklarla kumaşa batırıp, çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş yapınız.
İğneyi çekerken en arkada kalan ipliği bol bırakınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliğin yeterince bol kalmasını sağlayınız.
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	

1.3.3. İşaret Teyel Uygulaması

UYGULAMA FAALİYETİ-3

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
Teyellenecek yeri iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt rengine seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın kalınlığına uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüksük takınız.
İğneyi alttan kumaşa batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
İki farklı adım aralığı belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Fark edilir farklılık olmasına dikkat ediniz.
Bir uzun, üç kısa adım aralığı ile iğneyi kumaşa batırıp çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği fazla çekmeyiniz.➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz.➤ Kalite niteliklerine uygun dikişiniz.
	
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

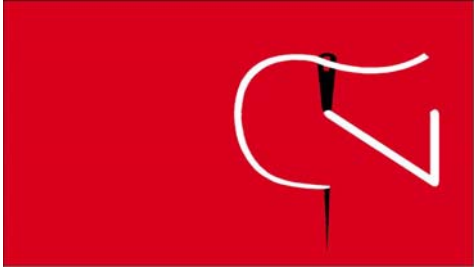

1.3.4. Verev Teyel Uygulaması

UYGULAMA FAALİYETİ-4

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütüleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
Teyellenecek yeri iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt rengine seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın kalınlığına uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüksük takınız.
İğneyi alttan kumaşa batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Adım aralığını belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çok büyük adım aralığı kullanmayınız.
Başlama noktasından sonra iğneyi 1 cm yukarıdan iplik vereve gelecek şekilde batırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği fazla çekmeyiniz.
İğneyi dikey şekilde alttan üste çıkarınız	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz.➤ Kalite niteliklerine uygun dikişiniz.
	
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

1.3.5. “Z” Teyel Uygulaması

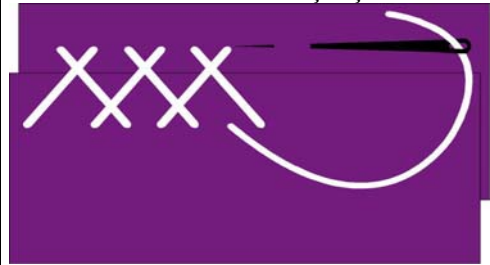
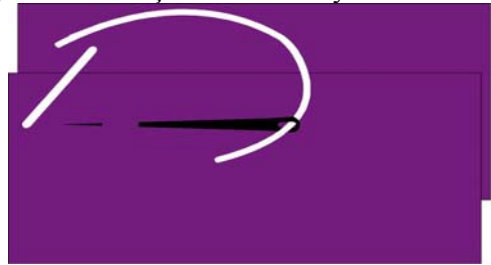
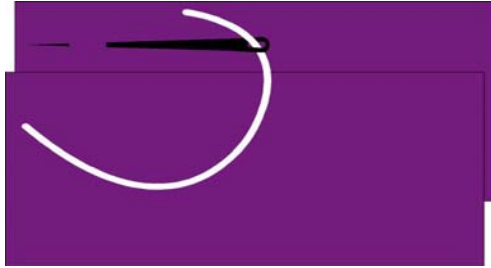
UYGULAMA FAALİYETİ-5

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
Teyellenecek yeri iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt rengine seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşa uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüksük takınız.
İğneyi alttan kumaşa batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
	
Adım aralığını belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çok büyük adım aralığı kullanmayınız.
Başlangıç noktasının 5 mm gerisinden iğneyi alta geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği fazla çekmeyiniz.
Alttan ilerleyerek iğneyi tekrar başlangıç noktasından üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz.
İğneyi çıkardığınız noktanın 1 cm yukarisından iplik vereve gelecek şekilde batırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli çalışınız.
“Z” şekli veriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalite niteliklerine uygun dikişiniz.
	
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

1.3.6. Hristo Teyel Uygulaması

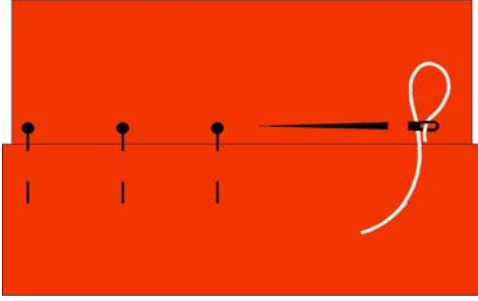
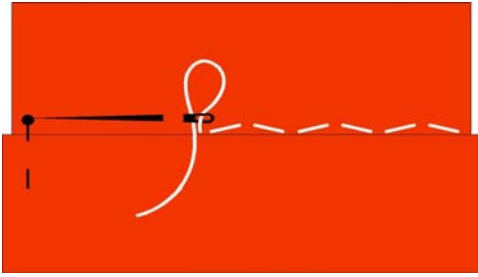
UYGULAMA FAALİYETİ-6

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
Teyellenecek yeri iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt renginde seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın kalınlığına uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüksük takınız.
Teyel yapmaya soldan başlayınız.	DİKKAT!
İğneyi alttan kumaşa batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz
Adım aralığını belirleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çok büyük adım aralığı kullanmayınız.
İplik verev olacak şekilde iğneyi batırarak alta geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği fazla çekmeyiniz.
3 mm ileriden iğneyi tekrar batırarak üste çıkarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz.
Eşit aralıklarla zikzak şekilde batıp çıkarak işlemi seri bir şekilde tekrarlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş.➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

1.3.7. Ara Teyel Uygulaması

UYGULAMA FAALİYETİ-7

İşlem Basamakları	Öneriler
Teyellenecek kumaşı ütöleyiniz.	➤ Ütü ısını ayarlayınız.
Kumaş parçalarından birini işaretli yerden içe kıvrınız.	➤ Eşit kıvrıma dikkat ediniz.
Bu parçayı, diğer parçanın işaretli yerine gelecek şekilde iğneleyiniz.	➤ İğneleri işarete dikey şekilde batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun teyel ipliği seçiniz.	➤ Teyel ipliğini kumaşın zıt renginde seçiniz.
İğneye teyel ipliğini geçiriniz.	➤ Kumaşa uygun iğne seçimi yapınız.
İpliğin ucunu düğümleyiniz.	➤ Yüksük takınız.
Teyel yapmaya sağdan başlayınız.	DİKKAT!
İğneyi aradan geçirerek ipliği alt kumaşa tutturunuz.	➤ İpliği fazla çekmeyiniz.
İpliğin çıktığı yerin tam karşısından üst kumaşa iğneyi batırarak alta geçiriniz.	➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz.
5 mm ileriden iğneyi tekrar batırarak üste çıkarınız.	➤ Kalite niteliklerine uygun dikişiniz.
	
İki parçayı birbirine tutturunuz.	➤ Dikkatli çalışınız.
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	➤ Planlı ve düzenli çalışınız.
	

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek ölççeğe göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ütü ısını kumaşa göre ayarladınız mı?		
2	Kumaşı düz boy iplik yönünde ütölediniz mi?		
3	İğne seçimi yaparken kumaş kalınlığına dikkat ettiniz mi?		
Düz Teyel Uygulama			
4	Düz teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Bol Teyel Uygulama			
5	Bol teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
İşaret Teyel Uygulama			
6	İki adım aralığı arasındaki farklılığa dikkat ettiniz mi?		
7	İşaret teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Verev Teyel Uygulama			
8	İpliğin vereve, iğne çıkışının düze gelmesine dikkat ettiniz mi?		
9	Verev teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Z Teyel Uygulama			
10	Kumaşın büzülmemesine dikkat ettiniz mi?		
11	Z teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Hristo Teyel Uygulama			
12	Hristo teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Ara Teyel Uygulama			
13	İğneleme yaparken işaretlere dikkat ettiniz mi?		
14	Ara teyeli tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
15	Çalışmaları zamanında tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında kenar temizleme ve baskı çeşitlerini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Kenar temizleme ve baskı çeşitlerini piyasa araştırması yaparak inceleyiniz.

AÇIKLAMA

- Mağazaları gezerek giysiler üzerinde inceleme yapınız.
- Gözlemediğiniz detayları rapor halinde getiriniz.
- Hazırladığınız raporu sınıfta sununuz.

2. KENAR TEMİZLEME VE BASKI TEKNİKLERİ

2.1. Kenar Temizleme Çeşitleri

Kesilmiş parçaların kumaş kenarlarında, çözgü veya atkı ipliklerinin atması ile saçaklanma meydana gelir. Bu saçaklanmayı önlemek amacıyla temizleme dikişleri yapılır. Kenar temizleme tekniği seçimi yapılırken giysinin kumaş ve model özelliği dikkate alınmalıdır.

Kenar temizleme çeşitleri şunlardır;

2.1.1. Sürfile İle Kenar Temizleme

Dikiş kenarlarının gevşek ve eğik el dikişi ile tutturulmasına “sürfile” denir. Çok atan kumaşlara uygulandığında iyi bir sonuç vermez.

2.1.2. Zikzak ve Overlok İle Kenar Temizleme

Dikiş makinesinde zikzak aparatlarını kullanarak yapılan tutturma işlemine “zikzak” denir. Makine kullanarak yapıldığı için kolay bir tekniktir.

Kumaş kenarını keserek net bir şekilde örme işlemine “overlok” denir. Overlokla her çeşit kumaşa kenar temizleme yapılabilir. Ayrıca, süsleme amacıyla kullanılabilir.

2.1.3. Makinede Kıvrılarak Kenar Temizleme

Dikiş kenarlarının makinede geriye kıvrılarak tutturulmasına “makinede kıvrılarak” temizleme denir. Kalın kumaşlar için uygun bir teknik değildir.

2.1.4. Baskı Dikişi İle Kenar Temizleme

Dikiş kenarlarının makine ile kumaş içinde gizleyerek tutturulmasına “baskı dikiş” denir. Kumaşın her iki yüzünde de temiz görünümlü olan bir dikiş tekniğidir. Giysilerin birçoğunda kullanılan bu teknik; en çok erkek gömleği, pijama ve kotlarda kullanılmaktadır.

2.1.5. İngiliz Dikişi İle Kenar Temizleme

Dikiş paylarının gözükmemesi için payların kumaş içinde gizlenerek tutturulmasına “ingiliz dikişi” denir. İngiliz dikişi daha çok şifon, organze, saten gibi ince ve hassas kumaşların dikiminde kullanılmaktadır. Özellikle iç giyim ve abiye giysi üretiminde uygulanan bir tekniktir.

2.1.6. Biye İle Kenar Temizleme

Değişik enlerde hazırlanmış ince bantların, dikiş kenarını kaplayacak şekilde tutturulmasına “biye” denir. Biyeler, giysinin kendi kumaşından, kontrast oluşturan bir kumaştan ya da astar gibi malzemelerden hazırlanabilir. Giysinin dikiş kenarlarını sağlamlaştırmak ve süslemek amacıyla kullanılır.

2.1.7. Pervaz İle Kenar Temizleme

Dikiş kenarlarının şekline göre dikilen ve takviye olarak kullanılan ince kumaş parçasına “pervaz” denir. Kenar pervazını kenar kaplama biyesinden ayıran en önemli fark, telalı işlenmesi ve kumaşın iç ya da dış kısmına tutturulmasıdır.

2.1.8. Köşe Çalışması İle Kenar Temizleme

Giysiyi estetik açıdan güzel gösteren bir dikiş çeşididir. Etek ucu, kol ağzı, kıvrırma payı, çalışmalarında kullanılan bir tekniktir.

2.2. Kenar Temizleme Çeşitlerini Uygulama

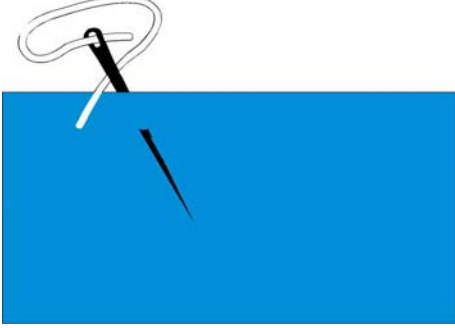
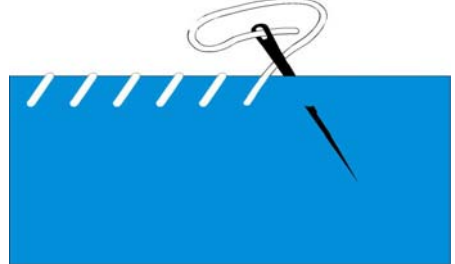
- Kenar temizleme tekniğini seçerken kumaş ve model özelliğine dikkat ediniz.
- Kumaş ve model özelliğine uygun iğne ve iplik seçimi yapınız.
- Makine ayarı ve dikiş boyu kontrolünü giysinin kendi kumaşında yapınız.
- Ütü ısını kumaşın cinsine uygun olarak ayarlayınız.
- Çok atan kumaşlara sürfile uygulaması yapmayınız.
- Çok kalın kumaşlara baskı dikiş uygulaması yapmayınız.
- Köşe uygulamasında çitlatma işlemine dikkat ediniz.
- Dikimi kolaylaştıracağı için biye parçasını ince kumaştan kesiniz.
- İnce ve hassas kumaşlara ingiliz dikişi uygulaması yapınız.
- Pervaz uygulamasında mutlaka tela kullanınız.
- Teknik uygulamaları tamamladıktan sonra iyi bir ütöleme yapınız.
- Dikimi kolaylaştıracağı için uygulamalar sırasında teyelleme yapınız.

Açıklama

- Kenar temizleme tekniklerini örnek parçalar üzerinde çalışınız.
- Parça ölçüleri: 12 cm x 20 cm
- Tekniğin özelliğine göre parça kesim adedine karar veriniz.

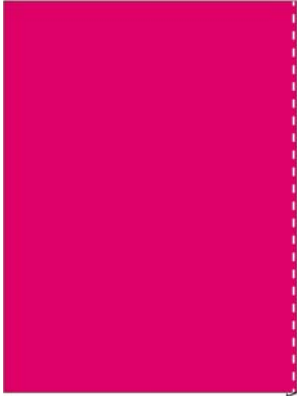
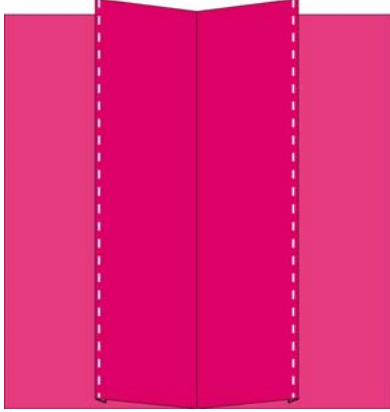
UYGULAMA FAALİYETİ-1

2.2.1. Sürfile İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

İşlem Basamakları	Öneriler
Sürfile yapılacak kenarı ütöleyiniz.	➤ Ütü ısını ayarlayınız.
Sürfile yapılacak kenarı keserek düzeltiniz.	➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İğneye dikiş ipliğini geçiriniz.	➤ Kumaşa uygun iğne seçimi yapınız.
Sürfile yapmaya soldan başlayınız.	DİKKAT!
İğneyi temizleyeceğiniz kenarın 3-5 mm altından batırarak üste çıkarınız.	➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
	
Adım aralığını belirleyiniz.	➤ Çok büyük adım aralığı kullanmayınız.
Kenar üzerinde belirli aralıklarla iplik vereve gelecek şekilde iğneyi alttan üste çıkarınız.	➤ İpliği fazla çekmeyiniz. ➤ Kumaşın büzülmemesine dikkat ediniz. ➤ İlmeğin eşit aralıklarla ve aynı boyutta olmasına dikkat ediniz.
Bu işlemi seri şekilde tekrarlayınız.	➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş yapınız. ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.
	

2.2.2. Makinede Kıvrarak Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

UYGULAMA FAALİYETİ-2

İşlem Basamakları	Öneriler
Kıvrırma yapılacak kenarı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
Kıvrırma yapılacak kenarı keserek düzeltiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Küçük iplikleri temizleyiniz.➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Kumaşın kenarını 3-5 mm den içine katlayarak ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.
Katlama noktasının 1-2 mm içerisinden dikiş makinesi ile dikiş. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Dikim işlemi bittikten sonra ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

2.2.3. Zikzak ve Overlok İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

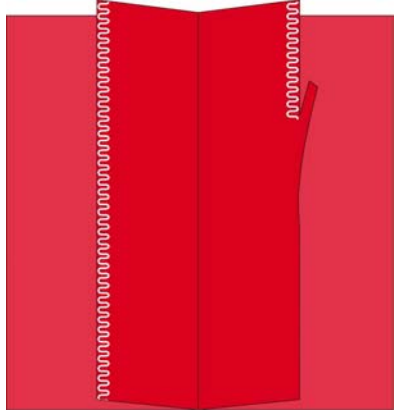
UYGULAMA FAALİYETİ-3

Zikzak Uygulaması

İşlem Basamakları	Öneriler
Zikzak yapılacak kenarı ütöleyiniz.	➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.
Zikzak yapılacak kenarı keserek düzeltiniz.	➤ Küçük iplikleri temizleyiniz ➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenizi zikzak ayarına getiriniz.	➤ Kumaşın iplik atma özelliğine göre ayarlama yapınız.
İplik gerginliği ve zikzak boyutları için gerekli işlemleri yapınız.	➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız. ➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Dikiş paylarının kenarlarını makine ayağının altına yerleştirerek dikiş.	➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz
	
Zikzak kenarında kalan fazla payı kesiniz.	➤ İş kazalarına karşı dikkatli olunuz. ➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş.
Dikim işlemi bittikten sonra ütöleyiniz.	

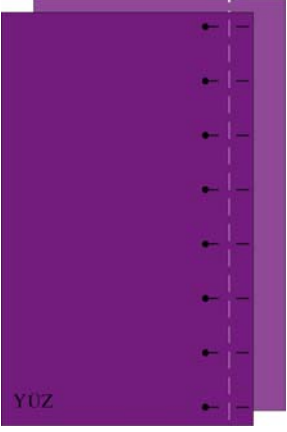
UYGULAMA FAALİYETİ-4

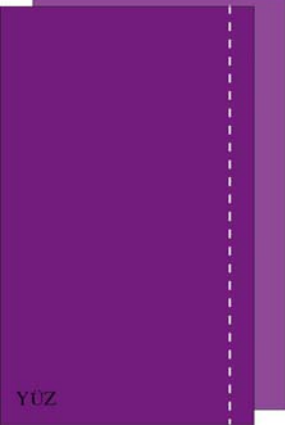
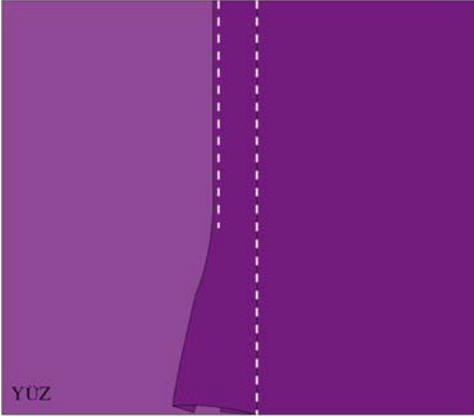
Overlok Uygulaması

İşlem Basamakları	Öneriler
Overlok yapılacak kenarı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği overlok makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenizin iplik gerginliğini kontrol ediniz.	
Dikiş paylarının mesafesini belirledikten sonra makine ayağının altına yerleştirerek dikiş yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşı, makineye kaptırmamaya dikkat ediniz.➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.
	
Dikim işlemi bittikten sonra ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

2.2.4. Baskı Dikişi İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

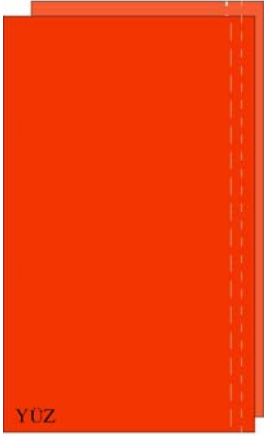
UYGULAMA FAALİYETİ-5

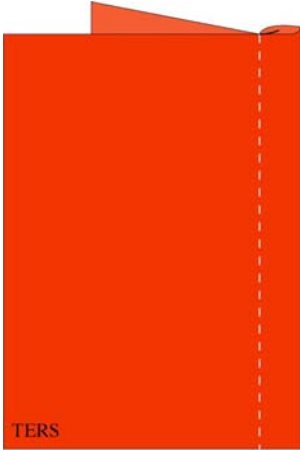
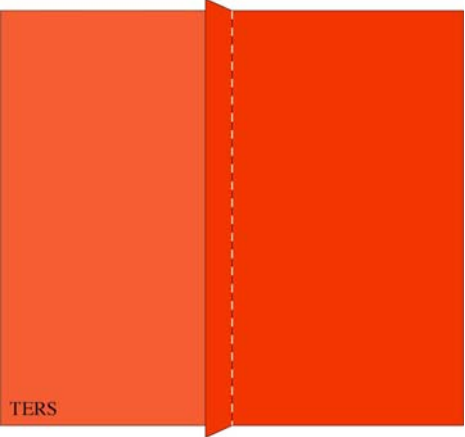
İşlem Basamakları	Öneriler
Baskı dikişi yapılacak kenarı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
Baskı dikişi yapılacak kenarları keserek düzeltiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Küçük iplikleri temizleyiniz.➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Dikilecek kenarları, dikiş paylarından üstte olan kenar 5 mm içerde kalacak şekilde yüzünden iğneleyiniz. DİKKAT! 	<ul style="list-style-type: none">➤
Kısa payı 5 mm içerisinden teyelleiniz.	
Yüzünden makine çekip teyeli sökünüz	<ul style="list-style-type: none">➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.

	
<p>Dikiş paylarını uzun kenar üste kalacak şekilde yatırarak ütöleyiniz.</p>	<p>➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>
<p>Uzun dikiş payının 5 mm den sonrasını içe kıvrıyarak ütöleyiniz.</p> 	<p>➤ Payın eşit olmasına dikkat ediniz.</p>
<p>Dikim sırasında kolaylık sağlaması için düz teyel alınız.</p>	<p>➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği seçiniz.</p>
<p>Teyellediğiniz kenarı 1mm'den makine çekerek tutturunuz.</p>	<p>➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.</p>
<p>Makine çektiğiniz yerden teyeli sökünüz.</p>	<p>➤ Dikkatli olunuz.</p>
<p>Dikim işlemi bittikten sonra ütöleyiniz.</p>	<p>➤ Planlı ve düzenli çalışınız.</p>

2.2.5. İngiliz Dikiş ile Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

UYGULAMA FAALİYETİ-6

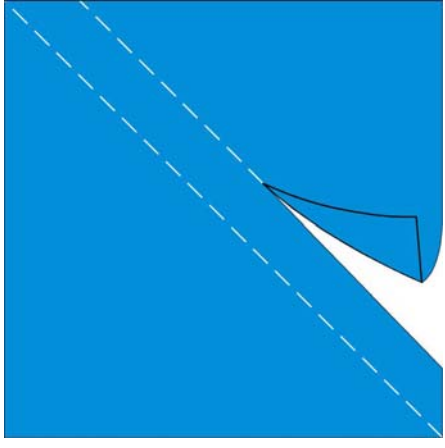
İşlem Basamakları	Öneriler
İngiliz dikiş yapılacak kenarı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
İngiliz dikiş yapılacak kenarları keserek düzeltiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Küçük iplikleri temizleyiniz.➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Dikilecek iki kenara da ayrı ayrı 1 cm den işaret teyeli alınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği seçiniz.
Dikilecek iki kenarı birbirine yüzünden iğneleyiniz. DİKKAT!	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.
İşaret teyelinin 4 mm önünden makine çekiniz. (Bir baskı ayağı) 	<ul style="list-style-type: none">➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Dikiş paylarını tek tarafa yatırarak ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.

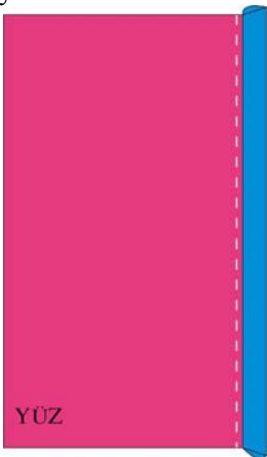
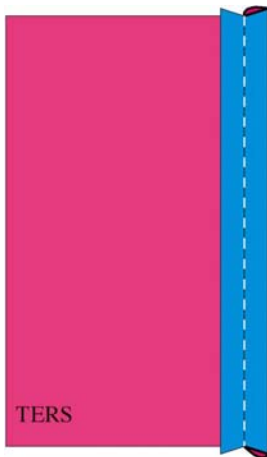
<p>Dikişi kumaşın tersine çevirerek tleyiniz.</p>	<p>➤ Dikkatli çalışınız.</p>
<p>Tersten 5 mm den tekrar makine çekiniz.(bir baskı ayağı)</p> 	<p>➤ Kalite niteliklerine uygun dikiiniz.</p>
<p>Dikim işlemi bittikten sonra tleyiniz.</p> 	<p>➤ Planlı ve düzenli çalışınız.</p>

2.2.6. Biye İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

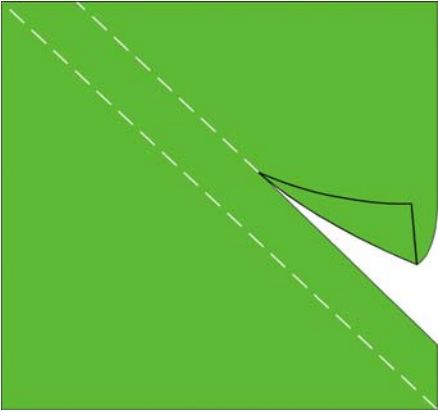
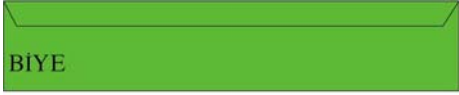
UYGULAMA FAALİYETİ-7

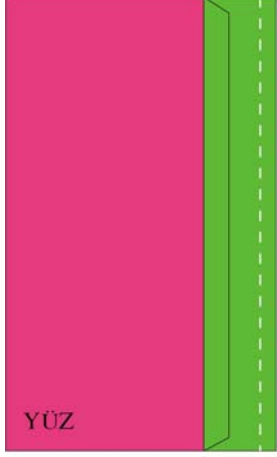

1.Teknik

İşlem Basamakları	Öneriler
Biye yapılacak kenarı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
Biye yapılacak kenarları keserek düzeltiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Küçük iplikleri temizleyiniz➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Kumaşın özelliğine göre biye kumaşını seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın ince olmasına dikkat ediniz.(astar gibi)
3 cm genişliğinde verevden biye parçasını kesiniz.(Biyenin genişliği isteğe göre değişebilir.) 	<ul style="list-style-type: none">➤ Biye parçasını eşit genişlikte kesmeye dikkat ediniz.
Kestiğiniz biyeyi ıslatarak esnetiniz.	
Kesilen biye parçasını dikiş payı kenarına yüzden iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.

<p>5 mm genişliğinden teyelleiniz.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği tercih ediniz.
<p>Teyelin üzerinden makine çekiniz ve teyeli sökünüz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz. ➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
<p>Biyeyi payın üzerine yatırarak ütöleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.
<p>Biye görüntüsünü 5 mm de bırakarak kalan payı içine kıvrıp ütöleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli çalışınız.
<p>Genişliği sabitlemek için teyelleiniz.</p>	
<p>Kumaş ve biyenin birleştiği yerden makine çekiniz. Teyeli sökünüz.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalite niteliklerine uygun dikiniz.
<p>Dikim işlemi bittikten sonra ütöleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

2. Teknik

İşlem Basamakları	Öneriler
Biye yapılacak kenarı ütöleyiniz.	➤ Ütü ısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
Biye yapılacak kenarları keserek düzeltiniz.	➤ Küçük iplikleri temizleyiniz. ➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Kumaşın özelliğine göre biye kumaşını seçiniz.	➤ Kumaşın ince olmasına dikkat ediniz.(Astar gibi)
3 cm genişliğinde verevden biye parçasını kesiniz.(Biyenin genişliği isteğe göre değişebilir)	➤ Biye parçasını eşit genişlikte kesmeye dikkat ediniz.
	
Kestiğiniz biyeyi ıslatarak esnetiniz.	
Biye parçasının bir kenarını 5 mm içeri kıvrarak ütöleyiniz.	➤ Payın eşit olmasına dikkat ediniz.
	
Biye parçasının kıvrılmamış kenarını dikiş payı kenarına yüzünden iğneleyiniz.	➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.

<p>5 mm genişliğinden teyelleiniz.</p> <p>YÜZ</p>	<p>➤ Teyel alırken genişliği bozmamaya dikkat ediniz.</p>
<p>Teyelin üzerinden makine çekiniz ve teyeli sökünüz.</p>	<p>➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>
<p>Biyeyi payın üzerine yatırarak ütöleyiniz.</p>	<p>➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>
<p>Biye görüntüsünü 5 mm de bırakarak katlı olan payı içine kıvrıp ütöleyiniz</p>	<p>➤ Dikkatli çalışınız.</p>
<p>Genişliği sabitlemek için teyelleiniz.</p>	<p>➤ Yüksük takınız.</p>
<p>Biyenin 1 mm üzerinden makine çekiniz. Teyeli sökünüz.</p>	<p>➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş</p>
<p>Dikim işlemi bittikten sonra ütöleyiniz.</p> <p>YÜZ</p>	<p>➤ Planlı ve düzenli çalışınız.</p> <p>TERS</p>

2.2.7. Pervaz İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

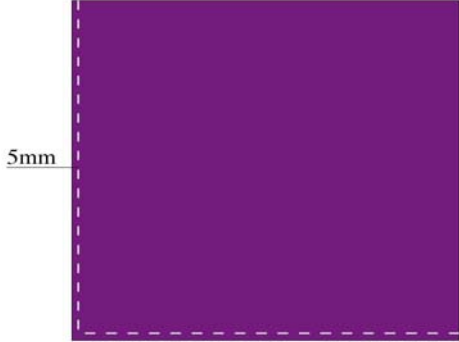
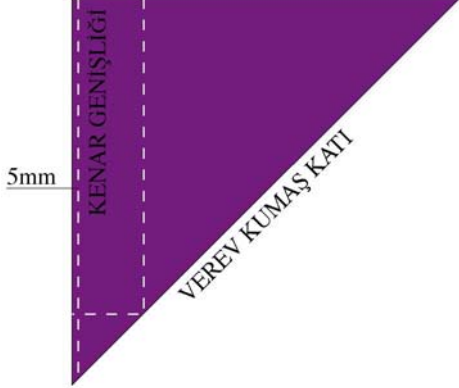
UYGULAMA FAALİYETİ-8

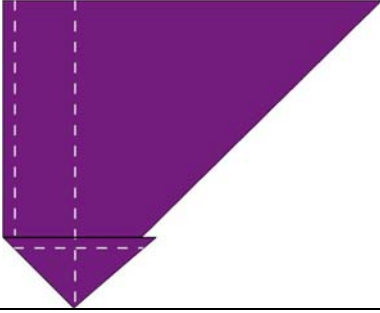

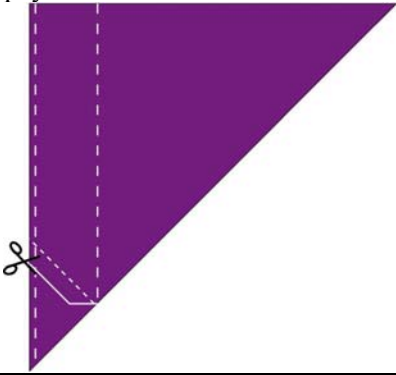
İşlem Basamakları	Öneriler
Pervaz yapılacak kenarı ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü masasının temiz olmasına dikkat ediniz.➤ Ütü ısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.
Pervaz yapılacak kenarları keserek düzeltiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Küçük iplikleri temizleyiniz➤ Payı fazla keserek inceltmeyiniz.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Kumaşın özelliğine göre pervaz kumaşını seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalın kumaşlarda astar kullanınız.
Pervaz yapılacak dikiş kenarının şekline uygun olarak 5-6 cm genişliğinde pervaz parçası kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Giysinin kalıpları ile pervaz parçalarını kesiniz.➤ Kesim sırasında kumaşın düz boy iplik yönüne dikkat ediniz.
Pervaz kalıbı ile tela kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Telanın yapışkan yüzünü kumaşın tersine yerleştiriniz.
Pervazın tersine telayı yapıştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütünün altına taban yerleştirerek ya da kâğıt kullanarak tela yapıştırınız.
Pervaz parçasının dış kenarını zikzak, overlok ya da sürfile ile temizleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaş özelliğini dikkate alarak seçim yapınız.
Pervazı giyimle yüz yüze gelecek şekilde iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.
	
1cm den teyel olarak makine çekiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.

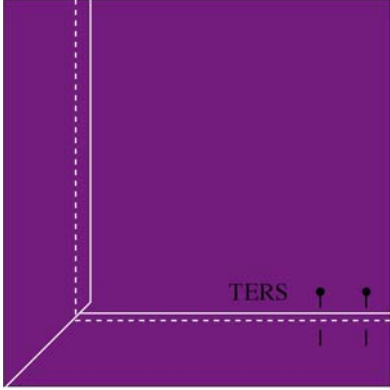
<p>Teyeli sökünüz ve dikiş payını 5 mm den kesiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Payı fazla inceltmeyiniz. ➤ Kalın kumaşlarda payı kademeli olarak kesiniz. ➤ Kavisli hatlara çtlatma yapınız.
<p>Pervazı dışa doğru açınız ve dikiş paylarını dışa yatırarak ütüleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz. ➤ Dikiş paylarını net bir şekilde ütülemeye dikkat ediniz.
<p>Dikiş paylarını tutacak şekilde pervaz üzerine 1 mm den makine çekiniz.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.
<p>Pervazı içe doğru katlayarak ütüleyiniz.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

2.2.8. Köşe Çalışması İle Kenar Temizleme Tekniğinin Uygulanması

UYGULAMA FAALİYETİ-9

İşlem Basamakları	Öneriler
Köşe yapılacak parçanın kenarlarını iplik çekerek veya çizerek düzeltiniz.	➤ Çizgi taşı kullanınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Kenardan 5 mm içeri girerek çiziniz veya iplik çekiniz.	➤ İşaretlerin düzgünlüğüne dikkat ediniz.
Kenar genişliğini 5 mm den sonra işaretleyiniz.	➤ Model ve kumaş özelliğine bağlı olarak kenar genişliği değişebilir.
	
Köşe yapılacak kenarlardan birini, diğer kenarla üst üste getirerek verev katlayınız.	➤ Aldığınız işaretlerin üst üste gelmesine dikkat ediniz.
	

<p>Kenar genişliği işaretinin, verev kumaş katı ile kesiştiği noktayı kumaş katı kumaş katına gelecek şekilde katlayınız.</p> 	<p>➤ Kumaş katının üst üste gelmesine katlamada dikkat ediniz.</p>
<p>Katladığınız yeri tırnak ütüsü yaptıktan sonra açıp iğneleyiniz.</p>	<p>➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.</p>
<p>Tırnak üstü yaptığınız yeri kenardan 5 mm içeriden başlayarak köşeye kadar makine çekiniz.</p> 	<p>➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz</p>
<p>Makine çektiğiniz iplik uçlarını düğümleyiniz.</p>	<p>➤ İplikleri fazla germeyiniz.</p>
<p>Dikiş paylarını 5 mm den kesiniz.</p> 	<p>➤ Dikkatli çalışınız.</p>
<p>Köşeyi üçgen çtlatınız.</p>	<p>➤ Makine dikişini kesmeyiniz.</p>
<p>Dikiş paylarını tırnağınızla ikiye açınız.</p>	

Köşeyi yüze çeviriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Köşesini iğne yardımıyla iyice çıkarınız.➤ Köşede dikişi patlatmayınız.
5 mm den işaretlenen kenar kısmı içe kıvrarak iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Eşit payda kıvrıma dikkat ediniz.
İğnelediğiniz kenara düz teyel almız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği kullanınız.
Kenara teyel üzerinden 1 mm'den makine çekiniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Model ve kumaş özelliğini dikkate alarak kenar dikişi seçimi yapınız.(zikkak, antika vs.)
Teyeli sökerek ütöleme yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek ölççeğe göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ütü ısını kumaşa göre ayarladınız mı?		
2	Kumaşa düz boy iplik yönünde ütöleme yaptınız mı?		
3	Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçtiniz mi?		
4	Giysinin kendi kumaşında dikiş ayarı ve dikiş boyu kontrolü yaptınız mı?		
Sürfile ile Kenar Temizleme Uygulaması			
5	Sürfileyi soldan başlayarak yapmaya dikkat ettiniz mi?		
6	Sürfile ile kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Zikzak ve Overlok ile Kenar Temizleme Uygulaması			
7	Zikzak ve overlok ayarını kumaş üzerinde denediniz mi?		
8	Zikzak ve overlok ile kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Makinede Kıvrırma ile Kenar Temizleme Uygulaması			
9	Kumaş kenarını eşit kıvrırdınız mı?		
10	Makine dikişini 1-2 mm den düzgün çekebildiniz mi?		
11	Makinede kıvrırarak kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Baskı Dikişi ile Kenar Temizleme Uygulaması			
12	Baskı dikişi ile kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
İngiliz Dikişi ile Kenar Temizleme Uygulaması			
13	Dikilecek iki kenarı birbirine yüzünden iğnelediniz mi?		
14	İşaret teyelinin 4 mm önünden makine çektiniz mi?		
15	İngiliz dikişi ile kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Biye ile Kenar Temizleme Uygulaması			
16	Biyeyi tekniğine uygun kestiniz mi?		
17	Biyeyi ıslatarak esnettiniz mi?		
18	Biye ile kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
Pervaz ile Kenar Temizleme Uygulaması			
19	Pervazı tekniğe uygun kestiniz mi?		
20	Pervaz ile kenar temizlemeyi tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Köşe Çalışması ile Kenar Temizleme Uygulaması			
21	Köşe ile kenar temizleme tekniğini uygun olarak yaptınız mı?		
22	Çalışmaları zamanında tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığımız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

2.3. Baskı Çeşitleri

Baskı; giyimlerin yaka pervazına, kol ağzına ve etek kıvrıma paylarına uygulanan bir dikiş tekniğidir. Temizleme ve süsleme amacıyla kullanılır. Baskı dikiş tekniğinin seçimi yapılırken giysinin baskı yapılacak yeri, kumaş cinsi ve model özelliği dikkate alınmalıdır.

Baskı dikiş çeşitleri şunlardır;

2.3.1. El İle Baskı Dikişleri

2.3.1.1. Sürfile Baskı

Etek ucu, kol ve yaka pervazlarının baskısında kullanılır. Az yıkanan, fazla atmayan yünlü ve ipekli kumaşlara uygulanır.

2.3.1.2. Hristo Baskı

Pantolon paçası, manto ve tayyör astarlarının baskısında kullanılır. Süsleme amacıyla çocuk elbiselerinde de kullanılan sağlam bir baskı çeşididir.

2.3.2. Makine İle Baskı Dikişleri

2.3.2.1. Kapalı Baskı

İpek, saten ve pamuk gibi kumaşların baskısında kullanılan bir tekniktir. Çok atan kumaşlarda iyi bir sonuç verir. Kıvrılarak yapıldığı için kalın kumaşlarda kullanılmaz.

2.3.2.2. Ekstraforlu Baskı

Triko ve esnek kumaşların baskısında kullanılan bir tekniktir. Kıvrıma payı az olan ve kıvrılınca kalınlık yapan yerlerde kullanılır.

2.3.2.3. Biyeli Baskı

Astarsız giyimlerde kullanılan bir tekniktir. Giysi içinde güzel ve temiz bir görüntü oluşturur. Fantezi giyimlerde de kullanılır.

2.4. Baskı Dikişi Çeşitlerinin Uygulama

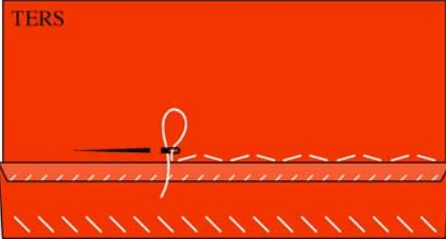
- Teknik seçimi yaparken kumaş ve model özelliğine dikkat ediniz.
- Teknik seçimi yaparken baskı dikişinin kullanım yerine dikkat ediniz.
- Makine ayarı ve dikiş iriliği kontrolünü giysinin kendi kumaşında yapınız.
- Kumaş, model ve baskı özelliğine uygun iğne, iplik seçimi yapınız.
- Ütü ısısını kumaşın cinsine uygun olarak ayarlayınız.
- Az yıkanan, fazla atmayan kumaşlara sürfile baskı uygulaması yapınız.
- Kalın kumaşlara kapalı baskı uygulaması yapmayınız.
- Biye parçası olarak ince kumaş seçiniz.(Astar gibi)
- Kıvrıma payı az olan yerlere ekstraforlu baskı uygulaması yapınız.
- Teknik uygulamaları tamamladıktan sonra iyi bir ütüleme yapınız.
- Dikimi kolaylaştıracığı için uygulamalar sırasında teyelleme yapınız.

Açıklama

- Baskı dikişi çeşitlerini örnek parçalar üzerinde çalışınız.
- Parça ölçüsü: 20 cm x 25 cm
- Tekniğin özelliğine göre yardımcı malzemelerden yararlanınız.

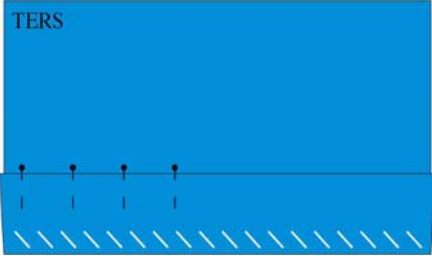
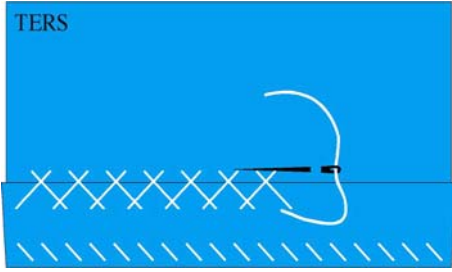

UYGULAMA FAALİYETİ-10

2.4.1. Sürfile Baskı Dikişi Tekniğinin Uygulanması

İşlem Basamakları	Öneriler
Baskı yapılacak kenara sürfile yapınız.	➤ Kenar temizleme teknikleri konusuna geri dönerek sürfile dikişi işlem basamaklarını gözden geçirin.
Sürfile yaptığınız kenarı ütöleyiniz.	➤ Ütü ısısını ayarlayınız.
4-5 cm den kıvrırma payı işareti için teyel alınız.	
Kıvrırma payını işaretli yerden kıvrıp iğneleyiniz.	➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.
Kıvrılan kısmın 1 cm üzerinden payı tutturmak için vevv teyel alınız. 	➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği seçiniz.
Sürfile yapılan kenarı 5 mm den geriye doğru kıvrınız.	➤ Teyel almayınız. ➤ Kontrolü parmaklarınızla yapınız.
Kumaşın yüzünden belli olmayacak şekilde kumaşın birer iplik olarak ara teyel yapınız. 	➤ Teyel çeşitleri uygulama teknikleri konusuna geri dönerek ara teyel işlem basamaklarını gözden geçirin.
Teyelleri söküp ütöleyiniz.	➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

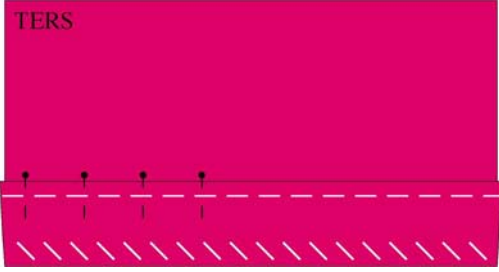

2.4.2. Hristo Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması

UYGULAMA FAALİYETİ-11

İşlem Basamakları	Öneriler
Baskı yapılacak kenarı keserek düzeltiniz.	➤ Küçük iplikleri temizleyiniz.
4-5 cm den kıvrırma payı işareti için düz teyel alınız.	➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği kullanınız.
Kıvrırma payını işaretli yerden kıvrırıp iğneleyiniz.	➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.
Kıvrılan kısmın 1 cm üzerinden payı tutturmak için verev teyel alınız. 	➤ Verev teyeli alırken kumaşı büzdürmeyiniz.
İğneye dikiş ipliği geçiriniz.	➤ Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.
Kumaşın yüzünden belli olmayacak şekilde kumaştan birer iplik alarak hristo teyeli yapınız. 	➤ Teyel çeşitleri uygulama teknikleri konusuna geri dönerek hristo teyeli işlem basamaklarını gözden geçiriniz. ➤ İpliği fazla çekmeyiniz.
Teyelleri söküp ütöleyiniz. 	➤ Ütü kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.

2.4.3. Kapalı Baskı Dikişi Tekniğinin Uygulanması

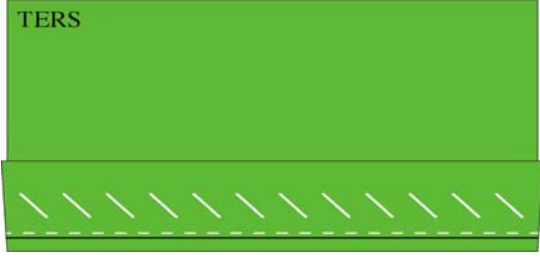
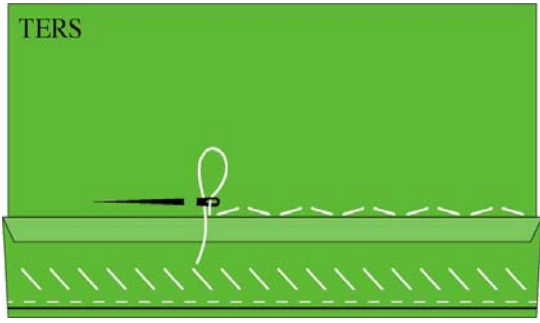
UYGULAMA FAALİYETİ-12

İşlem Basamakları	Öneriler
Baskı yapılacak kenarı keserek düzeltiniz.	➤ Küçük iplikleri temizleyiniz.
Önce 1 cm den sonra, 4 cm den kıvrırma payı işareti için düz teyel alınız.	➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği kullanınız.
Kıvrırma payını 4 cm işaretli yerden kıvrırıp iğneleyiniz.	➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.
Kıvrılan kısmın 1 cm üzerinden payı tutturmak için verev teyel alınız. 	➤ Verev teyeli alırken kumaşı büzdürmeyiniz.
Kıvrırma payını 1 cm işaretli olan yerden içe kıvrırıp iğneleyiniz.	➤ İşareti takip ediniz.
1-2 mm gerisinden düz teyel alınız.	
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	
Makinenizin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Teyeli takip ederek makine çekiniz. 	➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.
Teyelleri söküp ütöleyiniz.	➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

2.4.4. Ekstraforlu Baskı Dikiş Tekniğinin Uygulanması

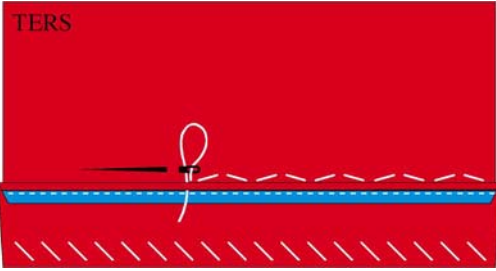
UYGULAMA FAALİYETİ-13

İşlem Basamakları	Öneriler
Ekstraforu ıslatıp ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Islatma işlemi yapmadan ekstraforu dikmeyiniz.➤ Ütü ile ekstraforu iyice kurutunuz.
Ekstrafor dikilecek kenarı keserek düzeltiniz.	
Kıvrırma payı kenarının 5 mm içerisinden ekstraforu iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kumaşın yüzünden iğneleyiniz.
Ekstraforun 1-2 mm içinden düz teyeli alınız.	
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İpliği dikiş makinesine takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik akışını dikkatli takip ediniz.
Makinenizin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Teyeli takip ederek makine çekiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.
	
Teyeli söküp ütöleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütü ısınısını kumaşın ve ekstraforun cinsine göre ayarlayınız.
Kıvrırma payını işaretli yerden kıvrırıp iğneleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.

<p>Kıvrılan kısmın 1 cm üzerinden payı tutturmak için verev teyel alınır.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kolay sökülebilen teyel ipliği seçiniz.
<p>İğneye dikiş ipliği geçiriniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.
<p>Ekstraforu 5 mm den geriye doğru kıvrınız.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Teyel almayınız. ➤ Kontrolü parmaklarınızla yapınız.
<p>Kumaşın yüzünden belli olmayacak şekilde ekstrafor ve kumaştan birer iplik alarak ara teyel yapınız.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Teyel çeşitleri uygulama teknikleri konusuna geri dönerek ara teyel işlem basamaklarını gözden geçirin.
<p>Teyelleri söküp, ütöleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş. ➤ İş kazalarına karşı dikkatli olunuz. ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

2.4.5. Biyeli Baskı Dikişi Tekniğinin Uygulanması

UYGULAMA FAALİYETİ-14

İşlem Basamakları	Öneriler
Baskı yapılacak kenara biye dkiniz.	➤ Kenar temizleme teknikleri konusuna geri dönerek biye dikişi işlem basamaklarını gözden geçiriniz.
Biye yaptığınız kenarı ütöleyiniz.	➤ Ütü ısınıı kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
4-5 cm'den kıvrırma payı işareti için düz teyel alınız.	
Kıvrırma payını işaretli yerden kıvrırıp iğneleyiniz.	➤ İğneleri kumaşa dikey şekilde batırınız.
Kıvrırılan kısmın 1 cm üzerinden payı tutturmak için vev teyel alınız.	➤ Kolay sökülebiln teyel ipliği seçiniz.
	
İğneye dikiş ipliğini geçiriniz.	➤ Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.
Biye yapılan kenarı 5 mm den geriye doğru kıvrırınız.	➤ Teyel almayınız. ➤ Kontrolü parmaklarınızla yapınız.
Kumaşın yüzünden belli olmayacak şekilde biye ve kumaştan birer iplik olarak ara teyel yapınız.	➤ Teyel çeşitleri uygulama teknikleri konusuna geri dönerek ara teyel işlem basamaklarını gözden geçiriniz.
	
Teyelleri söküp ütöleyiniz.	➤ Kalite niteliklerine uygun dkiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek ölçüğe göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ütü ısını kumaşa göre ayarladınız mı?		
2	Kumaşa düz boy iplik yönünde ütüleme yaptınız mı?		
3	Giysinin kendi kumaşında dikiş ayarı ve dikiş boyu kontrolü yaptınız mı?		
Sürfile Baskı Dikişi Uygulaması			
4	Sürfile dikişini doğru yaptınız mı?		
5	Sürfile baskı dikişini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Hristo Baskı Dikişi Uygulaması			
6	Payı eşit şekilde kıvrıp teyel aldınız mı?		
7	Hristo baskı dikişini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Kapalı Baskı Dikişi Uygulaması			
8	Payı eşit şekilde kıvrırdınız mı?		
9	Kapalı baskı dikişini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Ekstraforlu Baskı Dikişi Uygulaması			
10	Ekstraforu ıslatıp ütülediniz mi?		
11	Ekstraforlu baskı dikişini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Biyeli Baskı Dikişi Uygulaması			
12	Biyeli baskı dikişini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
13	Çalışmaları zamanında tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında elde ilik açma, düğme dikme işlemlerini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Kapanma payı gereçlerini ve dikim çeşitlerini piyasa araştırması yaparak inceleyiniz.

- Mağazaları gezerek giysiler üzerinde inceleme yapınız.
- Gözlemlediğiniz detayları rapor haline getiriniz.
- Hazırladığınız raporu sınıfta sununuz.

3. İLİK AÇMA-DÜĞME DİKME TEKNİKLERİ

3.1. İliğin Tanımı, Çeşitleri ve Kullanıldığı Yerler

Çevresi elde veya makinede örülerek sağlamlaştırılmış küçük açıklıklara “ilik” denir. Karşılıklı kenarlara konulan ilik ve düğme kapanmayı sağlar. İlik, giyimlerin rahat giyilmesini sağladığı gibi süsleme olarak da kullanılır.

Giysiye ilik açabilmek için önce ilik yerini saptamak gerekir. Düğme, iliğin içinden geçirildiğinde giysinin görünümünü bozmamalıdır. Giysinin kullanımına ve kumaşına göre iliğin yatay veya dikey hazırlanacağı belirlenmelidir. Düğmenin ebatlarına göre ilik boyu tespit edilmelidir.

İlik açma çeşitleri dört ana başlık altında toplanabilir;

3.1.1. Örme İlikler

Dikiş iğnesi ve iplik yardımı ile kumaşı örerek hazırlanan iliklere “örme ilik” denir. Elde veya makinede örme ilik yapabilir. Elde ilik açarken bükümü az, yumuşak, kumaşın cinsine göre inceliği saptanmış iplikler kullanılmalıdır. Örme ilikler için ilik makineleri bulunmaktadır. İstenilen nitelikte ve daha hızlı bir şekilde bu makinelerde ilik açılmaktadır. Örme ilikler çift kat kumaşa açılır.

Örme ilik kendi içinde üç gruba ayrılır;

- Tek taraflı biritli örme ilik: Enine açılır, giysilerin çoğunda kullanılır ve en kullanışlı olanıdır.
- İki taraflı biritli örme ilik: Boyuna açılır, patlı giyimlerde kullanılır.
- Paseli İlik: Enine açılır, erkek ceket ve pardestülerinde kullanılır.

3.1.2. Parçalı İlikler

Kumaş parçaları kullanılarak hazırlanan iliklere “parçalı ilik” denir. Giysi kumaşından hazırlanabileceği gibi, ana kumaşa uygun farklı kumaşlar kullanılarak da süsleme özelliği kazandırılabilir. Sık yıkanmayan (yünlü-ipekli) kumaşlara uygulanır. Parçalı ilik tek kat kumaşa açılır ve arkası giysinin duble payı ile temizlenir. Parçalı ilikte kullanılacak kumaş düz veya verev olabilir.

Parçalı ilik kendi içinde iki gruba ayrılır;

- Tek parçalı ilik
- İki parçalı ilik

3.1.3. Atkı İlikler

Kapanma payı az olduğunda iplik, biye veya kordonet kullanılarak hazırlanan iliklere “atkı ilik” denir. Giyside süsleme amaçlı da kullanılır. Daha çok abiye giyimlerde ve gelinliklerinde tercih edilir.

Resim 3.1: Birit ilik

Atkı ilik kendi içinde üç guruba ayrılır;

- Birit:
- Biye :
- Kordon :

3.1.4. Dikişten Açılan İlikler

Giysilerde model özelliğinden dolayı ilik, dikiş üzerine gelebilir. Dikiş üzerinde çeşitli işlemler yapılarak hazırlanan iliklere “dikişten açılan ilik” denir. Daha çok yağmurluklarda, kürklerde ve trikolarında kullanılır.

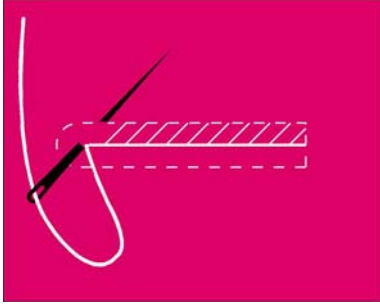
Açıklama

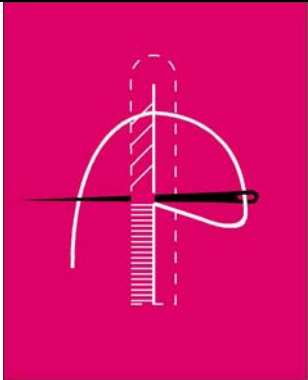
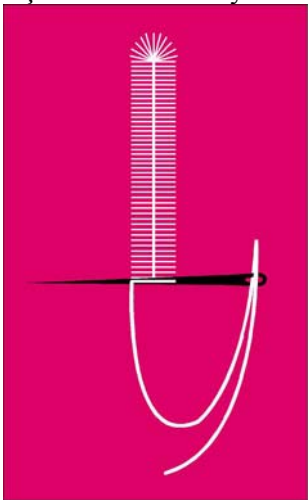
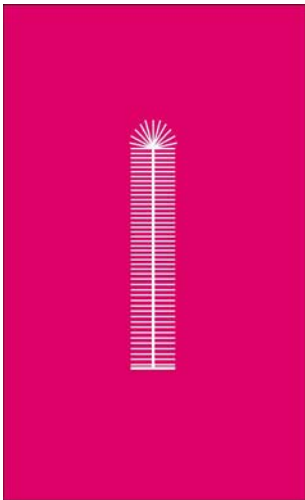
- İlik çalışmalarını örnek parça üzerinde yapabilirsiniz.
- Kumaş eni : 15 cm
- Kumaş boyu: 30 cm

3.2. İlik Açma

UYGULAMA FAALİYETİ-1

3.2.1. Örme İlik

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ İlik boyunu saptayınız.➤ İlik boyu= Düğme çapı + Düğme kalınlığı	
İlik yerini tespit ederek çiziniz.	➤ Çizimi dikkatli yapınız.
İlik çizgisi etrafından iki kat kumaşı tutacak şekilde düz teyel alınız.	➤ Çizgiye fazla yaklaşmayınız.
Ucu sivri nakış makası ile ilik çizgisinin ortasından başlayıp iki uca kadar kesiniz.	➤ Kesimi dikkatli yapınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun iplik seçimi yapınız.	➤ Az bükümlü yumuşak ve ince iplik kullanınız.
Kesilen kısma atmaması için sürfile yapınız. 	➤ Sürfileyi küçük adım aralıklarıyla yapmaya dikkat ediniz.
Örmeye başlamak için iğneyi iliğin sol alt köşesinden üste çıkarınız. İğneyi kesilen iç kısımdan batırıp 2 mm içten çıkınız.	➤ Küçük ilmek uzunluğu kullanınız.
İpliği iğnenin üzerinden atarak ilmek oluşturunuz.	
İğneyi iç tarafa doğru çekerek oluşan ilmeyi kesik kenar üzerinde sıkılaştırınız.	➤ Amaç, ilmekleri kesik kenarda toplamaktır, dikkat ediniz.
İlmekler yan yana gelecek şekilde iliği örünüz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İlmekleri aynı boyda alınız.➤ İlmekler arsında kumaş boşluğu bırakmayınız.➤ İlmekleri üst üste almayınız.

	
<p>Yuvarlak tarafı dönerken iğneyi dışta seyrek batırıp, içte ilmekleri sık kullanınız.</p>	<p>➤ Yuvarlak dönüşte de ilmek boyları aynı olmalıdır, dikkat ediniz.</p>
<p>Örme işlemi bittikten sonra düz kenara birit atınız.</p>	<p>➤ Bir it atma işlemi başlangıca ve bitişe geri dönerek yapınız. ➤ 2-3 kez işlemi tekrarlamak yeterlidir.</p>
<p>Bir it kumaşın altında sabitleyiniz.</p> 	
<p>İliğin bitmiş ütüsünü yapınız.</p>	<p>➤ Ütü ısınısını kumaşınızın cinsine göre ayarlayınız.</p>

Açıklama

- Yukardaki uygulama faaliyetinde bir tarafı yuvarlak, bir tarafı bir itli örme ilik anlatılmıştır.
- İki tarafı bir itli örme ilik işlem basamaklarındaki tek fark, yuvarlak dönüşün olmamasıdır.
- Paseli ilik işlem basamaklarındaki tek fark ise sağlamlığı artırmak için örümün içinde pasenin yürütülmesidir.

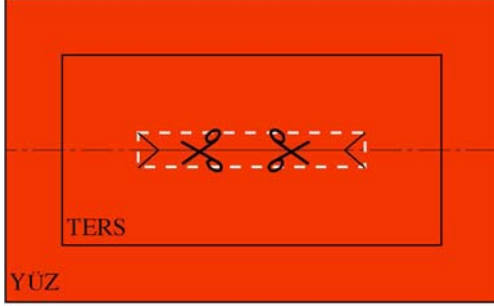
3.2.2. Parçalı İlik

UYGULAMA FAALİYETİ-2

➤ Tek parçalı ilik

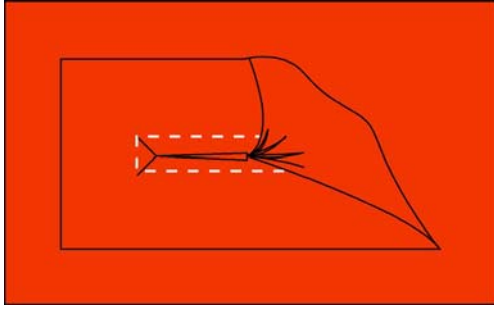
İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ İlik boyunu saptayınız.➤ İlik boyu= Düğme çapı + Düğme kalınlığı	
İlik yerini tespit ederek çiziniz.	➤ Çizimi dikkatli yapınız.
İlik parçası için kumaş seçimi yapınız.	➤ Giysinin kendi kumaşını ya da zıt renkte bir kumaşı kullanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Bir adet ilik parçası kesiniz. Eni = 5-6 cm Boyu= ilik boyu + 3 cm	➤ Parçanın kesiminde en-boy ipliklerine, desen, çizgi ve renk özelliğine dikkat ediniz.
Parçanın ortasını çizerek işaretleyiniz.	
İşaretler üst üste gelecek şekilde parçayı kumaşın üzerine iğneleyiniz.	➤ Parçayı giyimle yüz yüze kapatmaya dikkat ediniz.
Etrafını teyelleyerek iğneleri çıkarınız.	➤ Yüksük takınız.
İlik parçası üzerine ilik boyu ve 8 mm den ilik enini işaretleyip teyelleysiniz.	➤ İlik genişliği kumaşın kalınlığına göre değişir.
	
Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun iplik seçimi yapınız.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
Makinenizin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Uzun kenarın ortasından başlayarak dikdörtgen makine çekiniz.	➤ Makine başlangıç ve bitiş ipliklerini düğümleyiniz.
Teyeli sökünüz.	➤ Kalite niteliklerine uyunuz.

İliğin ortasından başlayarak iki uca doğru kenarlara 5 mm kalıncaya kadar düz, sonrasını köşelere doğru üçgen kesiniz.

- Köşeleri çıtlatırken makine dikişlerini kesmemeye dikkat ediniz.

Kesilen yerden ilik parçasını terse çeviriniz.

- Köşeleri yıpratmayınız.

İliğin uzun kenarındaki payları ikiye açarak, üçgenleri ise yanlara yatırarak ütöleyiniz.

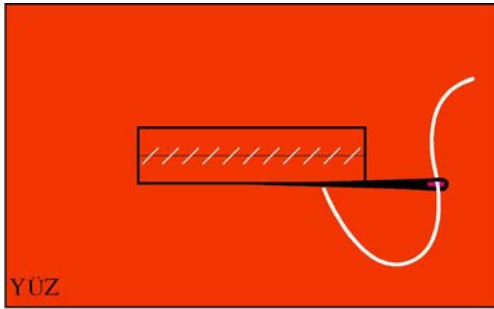
- Ütünün ucunu kullanınız.
- İliği ütülerken yıpratmayınız.

İlik parçasının uzun kenarlarını, dikiş payı genişliğinde kıvrırıp teyelleiniz.

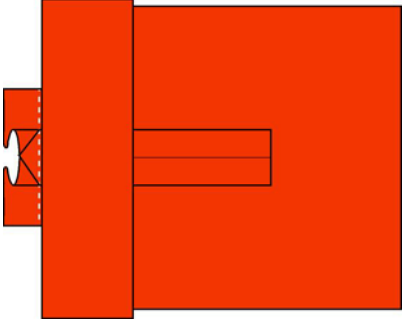
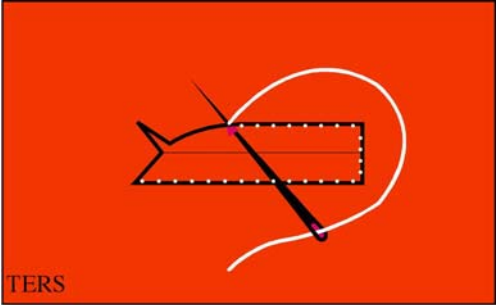
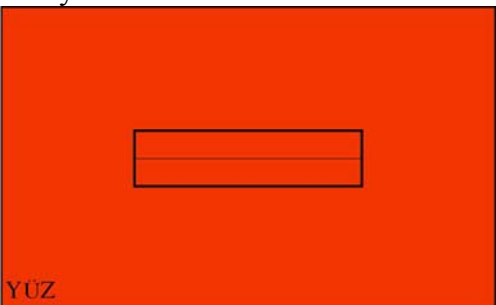
- Payı eşit kıvrınız.

İliğin uzun kenarlarını , elde makine dikişi ile kumaşın yüzünden tutturunuz.

- Tersten de tutturabilirsiniz.
- İpi fazla çekmeyiniz.

Kısa kenarları tersten, üçgenin dibinden makine dikişi ile tutturunuz.

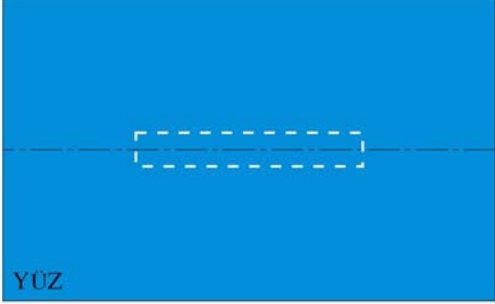
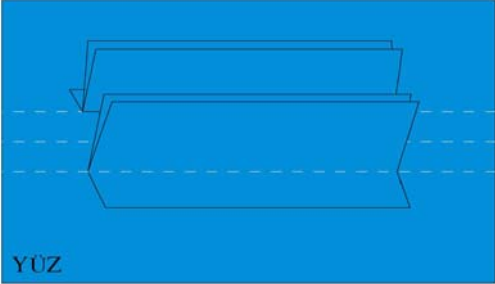
	
<p>Terste ilik parçalarının köşelerini yuvarlatarak kesiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Payı fazla küçültmeyiniz.
<p>Teyeli sökünüz.</p>	
<p>İliği nemli bezle ütöleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ütüleme yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.
<p>İliğin altını temizleyecek parçayı, kaymaması için tersten iliğin etrafına teyelleiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüksük takınız.
<p>İliğin köşelerine yüzden toplu iğne batırarak arkada ilik yerini saptayınız.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Toplu iğneleri dik batırınız.
<p>İliğin altını kesiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Köşelere üçgen kesim yaparken dikkat ediniz.
<p>Payları içe kıvrıp teyelleiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kıvrırma işlemi dikkatli yapınız.
<p>Payı ara teyeli ile iliğe tutturunuz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tutturma işlemi yüzden belli etmeyiniz.
	
<p>İliğin bitmiş ütüsünü yapınız.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ütü bezinin nemini kumaşın cinsine göre ayarlayınız.

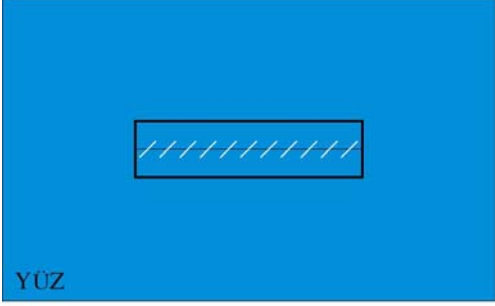
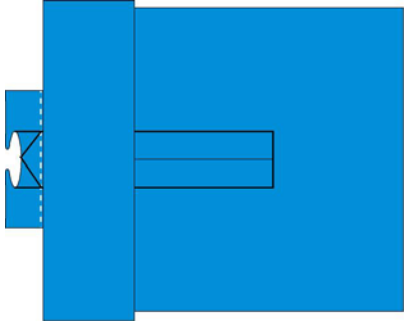
Açıklama

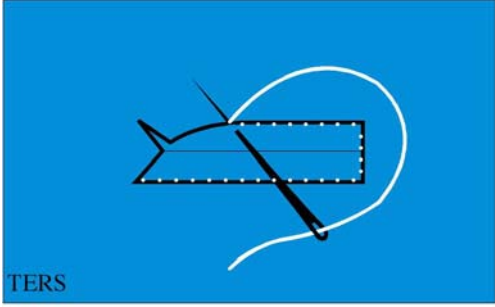
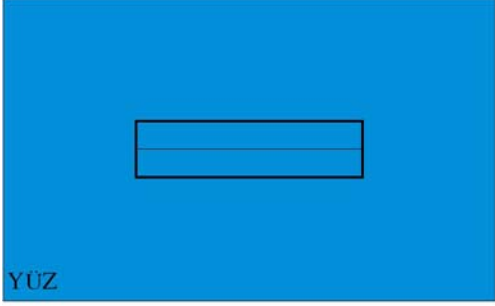
Kalın kumaşlarda iliğin altı kıvrılıp bastırıldığında kalınlık yapacağından, ilik genişliğinde dikdörtgen kesilip etrafı sürfile ile temizlenebilir.

Çift Parçalı İlik

UYGULAMA FAALİYETİ-3

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ İlik boyunu saptayınız.➤ İlik boyu= Düğme çapı + Düğme kalınlığı	
<p>İlik yerini tespit ederek çiziniz.</p> 	<ul style="list-style-type: none">➤ Çizimi dikkatli yapınız.➤ İlik genişliğini 8 mm işaretleyiniz.
<p>İlik parçası için kumaş seçimi yapınız.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Giysinin kendi kumaşını ya da zıt renkte bir kumaşı kullanabilirsiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İki adet ilik parçası kesiniz. <p>Eni = 5 cm Boyu= ilik boyu + 3 cm</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Parçanın kesiminde en-boy ipliklerine, desen, çizgi ve renk özelliğine dikkat ediniz.
<p>Parçaları boydan ikiye katlayarak, ütöleyiniz.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Ütüleme yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.
<p>Parçaların kumaş katı kenarlarından içeri ilik genişliğinin yarısı kadar girerek düz teyel alınız.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Yüksük takınız.
<p>Parçalardaki düz teyel, giyimdeki ilik işareti üzerine gelecek ve kumaş katı tarafı iliğin dışında kalacak şekilde kumaşın yüzünden parçaları teyelleyiniz.</p> 	<ul style="list-style-type: none">➤ İşaretlerin kaymamasına dikkat ediniz.
<p>Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun iplik seçimi yapınız.</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.

Makinenizin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Teyellediğiniz yerlerin üzerinden makine çekiniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine başlangıç ve bitişlerine pekiştirme yapınız. ➤ Her iki kenarda da başlangıç ve bitişlerin aynı hizada olmasına dikkat ediniz.
Teyeli sökünüz.	➤ Makine dikişlerine zarar vermeyiniz.
İliğin ortasından başlayarak iki uca doğru kenarlara 5 mm kalıncaya kadar düz, sonrasını köşelere doğru üçgen kesiniz.	➤ Köşeleri çıtlatırken makine dikişlerini kesmemeye dikkat ediniz.
Kesilen yerden ilik parçasını terse çeviriniz.	➤ Köşeleri yıpratmayınız.
İlik kenarları ortada birleşecek şekilde, verev teyel alarak sabitleme yapınız.	
	
İliği nemli bezle ütöleyiniz.	
Kısa kenarları tersten, üçgenin dibinden makine dikişi ile tutturunuz.	➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.
	
Terste ilik parçalarının köşelerini yuvarlatarak kesiniz.	➤ Payı fazla küçültmeyiniz.
İliğin altını temizleyecek parçayı, kaymaması için tersten iliğin etrafına teyelleyiniz.	
İliğin köşelerine yüzden toplu iğne batırarak arkada ilik yerini saptayınız.	➤ Toplu iğneleri dik batırınız.

İliğin altını kesiniz.	➤ Köşelere üçgen kesim yaparken dikkat ediniz.
Payları içe kıvrıp teyelleyniz.	➤ Kıvrırma işlemini dikkatli yapınız.
Payı ara teyeli ile iliğe tutturunuz. 	➤ Tutturma işlemini yüzden belli etmeyiniz.
İliğin bitmiş ütüsünü yapınız. 	➤ Ütü bezinin nemini kumaşın cinsine göre ayarlayınız. ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

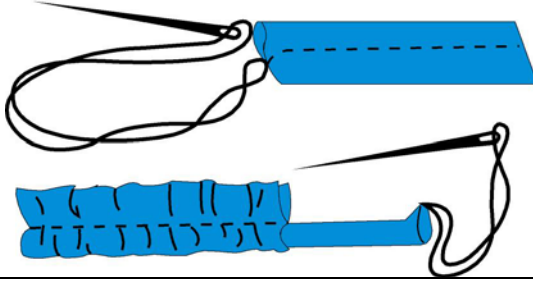
Açıklama

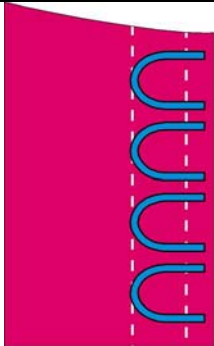
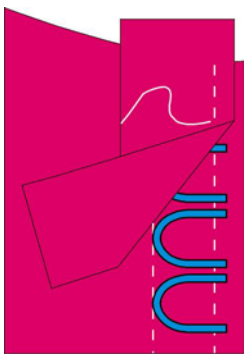
Kalın kumaşlarda iliğin altı kıvrılıp bastırıldığında kalınlık yapacağından, ilik genişliğinde dikdörtgen kesilip etrafı sürfile ile temizlenebilir.

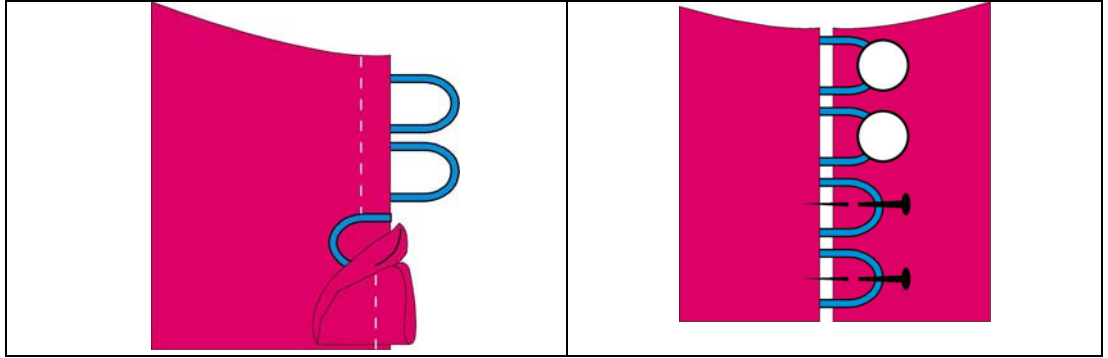
3.2.3. Atkı İlik

UYGULAMA FAALİYETİ-4

➤ Biye İlik

İşlem Basamakları	Öneriler
Kumaşın verevinden 1,5 cm genişliğinde biye parçası kesiniz.	➤ Eşit genişlikte kesmeye dikkat ediniz.
Biye parçasını ıslatarak esnetiniz.	
Makinenizin dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ediniz.	➤ Bu kontrolü giysinin kendi kumaşı üzerinde yapınız.
Biye parçasını ortadan katlayıp 3 mm den makine çekiniz.	➤ Biyenin ince çalışılması iliğe daha güzel bir görünüm kazandırır.
Makine dikişi sonrasındaki fazla payı kesiniz.	➤ Dikiş payının inceltilmesi biyenin rahat dönmesini sağlar.
Bir iğneye iplik geçirerek parçanın girişinde sağlamlaştırınız.	➤ Çift kat iplik kullanınız.
İpliği biyenin içinden geçirerek paylar içerde kalacak şekilde ters yüz yapınız.	➤ İpliği kopartmamaya dikkat ediniz.
	
Giyim üzerinde ilik yerlerini tespit ediniz.	➤ İşaretlemeyi dikkatli yapınız.
Hazırladığımız biye parçasını, düğme çapı + 1 cm dikiş payı ölçüsünde kesiniz.	➤ Dikkatli çalışınız.
Biye parçalarını ilik yerlerine yarım ay şeklini vererek yerleştiriniz.	➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz.

	
<p>Biye parçalarını tutturmak için düz teyel alınız.</p>	<p>➤ Yüksük takınız.</p>
<p>Biyenin paylarını temizlemek için pervaz parçası kesiniz.</p>	
<p>Pervaz parçasını giyimle yüz yüze gelecek şekilde biyelerin üzerine yerleştiriniz.</p> 	<p>➤ Yerleştirmede biye tutturma dikişine dikkat ediniz.</p>
<p>Teyelleyerek makine çekiniz.</p>	<p>➤ Makine kullanırken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>
<p>Pervaz parçasını dışa doğru yatırarak ütöleyiniz.</p>	<p>➤ Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz. ➤ Dikiş paylarını net bir şekilde ütölemeye dikkat ediniz.</p>
<p>Dikiş paylarını tutacak şekilde pervaz üzerine 1 mm den makine çekiniz.</p>	<p>➤ Kalite niteliklerine uygun dikişiniz.</p>
<p>Pervazı içe doğru katlayarak ütöleyiniz.</p>	<p>➤ Planlı ve düzenli çalışınız.</p>

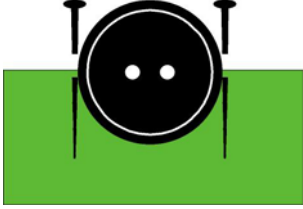

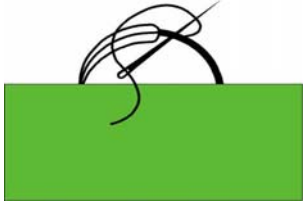

Açıklama

Biye yerine kordon kullanarak aynı işlemi yapabilirsiniz.

Birit İlik

UYGULAMA FAALİYETİ-5

İşlem Basamakları	Öneriler
İlik yapılacak kenara düğmeyi yarısı içte, yarısı dışta kalacak şekilde yerleştiriniz.	➤ Dikkatli çalışınız.
Toplu iğne ile düğme çapını işaretleyiniz. 	➤ İğneleri kumaşa dikey batırınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
Toplu iğne ile işaretli olan yere ipliği tutturunuz.	➤ Tutturma işlemini ilk toplu iğne işaretine yapınız.
Diğer toplu iğne işaretine iğneyi batırırken düğme çapı kadar atkı genişliğini, düğmenin yarı çevresi kadar da iplik uzunluğunu bırakınız. 	➤ Düğmenin bu yuvarlak içinden geçmesi gerekir, dikkat ediniz.
Aynı işlemi yeterli iplik kalınlığını elde edinceye kadar tekrar ediniz.	➤ Sağlamlığı sağlayınız. ➤ Aynı noktaları kullanmaya dikkat ediniz.
Atkı ipliklerini örme işlemi ile sabitleyiniz. 	➤ Yeterli sıklıkta örme yapınız.
Örme işlemi bitince ipliği kumaşa tutturup ipi kesiniz.	➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş yapınız. ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek ölççeğe göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Ütü ısını kumaşa göre ayarladınız mı?		
2	Kumaşa düz boy iplik yönünde ütöleme yaptınız mı?		
3	Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçtiniz mi?		
Örme İlik Açma Uygulaması			
4	İlik boyunu doğru saptadınız mı?		
5	İlik yerini tespit ederek çizdiniz mi?		
6	İlik yerinin kesimini dikkatli yaptınız mı?		
7	İlik yerine sürfile dikişini doğru yaptınız mı?		
8	Örme işlemini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
9	İlmekleri aynı boyda aldınız mı?		
10	İlmekler arasında boşluk bırakmamaya dikkat ettiniz mi?		
11	Yuvarlak ve biritli kenarı tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Parçalı İlik Açma Uygulaması			
12	İlik boyunu doğru saptadınız mı?		
13	İlik yerini tespit ederek çizdiniz mi?		
14	İlik parçasını doğru ölçülerde ve adette kestiniz mi?		
15	Tek parçalı ilik işareti üzerine ilik parçasını doğru yerleştirdiniz mi?		
16	Çift parçalı ilik işareti üzerine ilik parçalarını doğru yerleştirdiniz mi?		
17	Başlangıç ve bitişlere dikkat ederek makine çektiniz mi?		
18	İlik kesimini doğru yaptınız mı?		
19	İlik şeklini belirleyerek tutturma dikişlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
20	İlik arkasını tekniğe uygun olarak temizlediniz mi?		
Biyeli İlik Çalışması			
21	Kumaşın verevinden biye parçasını kestiniz mi?		
22	Biyeyi tekniğine uygun olarak diktiniz mi?		
23	Hazırladığınız biyeyi düğme şekli vererek işaretli yerlere tutturdunuz mu?		
24	Biye arkasını pervaz ile tekniğe uygun olarak temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
Birit İlik Çalışması			
25	Düğmenin yarıçapını toplu iğneyle kumaş üzerinde işaretlediniz mi?		
26	Düğmenin çapı kadar atkı genişliğini, düğmenin yarı çapı kadar da iplik uzunluğunu bıraktınız mı?		
27	Yeterli iplik kalınlığını elde edinceye kadar bu işlemi tekrarladınız mı?		
28	Atkı ipliklerini örme işlemi ile sabitlediniz mi?		
29	Çalışmaları zamanında tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığımız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

3.3. Kapama Payı Gereçleri

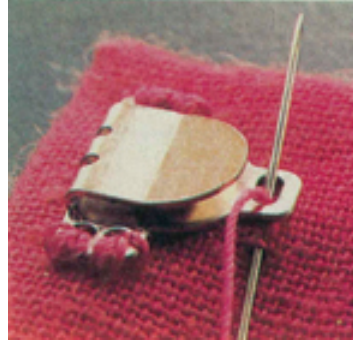
Karşılıklı iki kenarın birleştirilmesini sağlayan gereçlerdir. Kapama payı gereçleri giyim kullanımını kolaylaştırdığı gibi süsleme amacıyla da kullanılır. Bu materyallerin piyasada kullanım ve üretim şekline göre birçok çeşitleri bulunmaktadır. Bunlardan en çok kullanılanları şunlardır;

3.3.1. Düğme

Giyim eşyalarına; karşılıklı kenarları birleştirmek ya da süslemek amacıyla dikilen, çeşitli şekil ve yapıdaki araçlara “düğme” denir. Düğmeler kullanım şekillerine göre farklılık gösterir. Örneğin, spor giysilerde modele göre metal, plastik, ağaç gibi değişik malzemelerden daha sade düğmeler kullanılırken, fantezi giysilerde fildişi, cam, sedef, kaplama, kordon şeklinde daha gösterişli düğmeler kullanılır.

3.3.2. Agraf

Piyasada kanca veya kopça olarak da adlandırılır. Halka ve kancadan oluşan karşılıklı tutturma gereçidir. Agrafın pantolon ve eteklerde kullanılan büyük ve enli olanları, korse ve sutyenlerde kullanılan şerit şeklinde olanları vardır.

Resim 3.2: Agraf

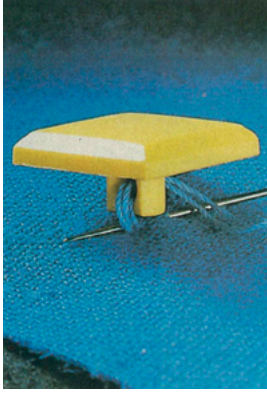
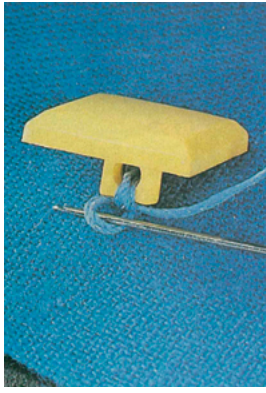
3.3.3. Çıt Çıt

Metal ve plastikten hazırlanan, kapama amaçlı gereçlerdir. Çıt çıt iki parçadan oluşur ve üst üste kapamalarda kullanılır. Fantezi giyimlerde, gizli kapamalarda ve iç çamaşırlarında daha çok kullanılmaktadır.

3.4. Kapama Payı Gereçleri Dikimi

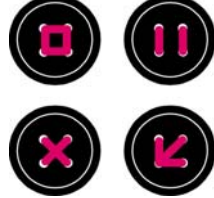
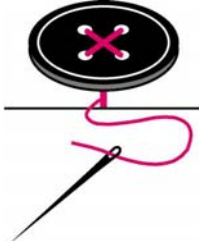
UYGULAMA FAALİYETİ-6

3.4.1. Alttan Delikli Düğme Dikimi

İşlem Basamakları	Öneriler
Düğme dikilecek yeri tespit ediniz.	➤ İşaretlemeyi dikkatli yapınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İğneye, tek veya çift kat iplik geçirip düğümleyiniz.	➤ Yüksük takınız.
Düğme dikilecek yerin altından ipliği kumaşa tutturunuz.	➤ Altta temiz bir dikiş oluşturmaya dikkat ediniz.
İğneyi alttan üste çıkarınız.	➤ İşareti kaydırmayınız.
İğneyi düğmenin altındaki delikten geçiriniz.	
İğneyi ipliğin çıkış noktasına yakın bir yerden batırıp alta geçiriniz.	
İğneyi çıkış noktasına batırarak üste çıkarınız. 	➤ Aynı noktayı kullanmaya dikkat ediniz.
Aynı işlemi birkaç kez tekrarlayınız.	➤ Sağlamlığını kontrol ediniz. ➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş yapınız.
İğneyi alta geçirip kumaşa sıkıca tutturunuz ve ipi kesiniz.	➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

3.4.2. Üstten Delikli Düğme Dikimi

UYGULAMA FAALİYETİ-7

İşlem Basamakları	Öneriler
Düğme dikilecek yeri tespit ediniz.	➤ İşaretlemeyi dikkatli yapınız.
İğneyi alttan üste çıkarınız.	➤ İşareti kaydırmayınız.
İğneyi düğme deliğinin birinden geçiriniz.	➤ Dikkatli çalışınız.
Düğmenin diğer deliğine batmadan önce düğmenin ortasına bir toplu iğne veya kibrit çöpü koyunuz.	Burada kullanılan yardımcı destek malzemesi düğmenin sıkı dikilip, iliklenince potluk yapmasını önler.
Toplu iğne veya kibrit çöpü arada kalacak şekilde iğneyi çaprazdaki deliğe batırınız.	➤ Düğme üzerindeki dikiş şeklini isteğinize göre değiştirebilirsiniz.
	
İğneyi ipliğin çıkış noktasına yakın bir yerden batırıp alta geçiriniz.	
İğneyi çıkış noktasına batırarak üste çıkarınız.	➤ Aynı noktayı kullanmaya dikkat ediniz.
İğneyi düğmenin diğer deliğinden çıkarınız.	➤ Tüm delikleri kullanmaya dikkat ediniz.
Aynı işlemi birkaç kez tekrarlayınız.	➤ Sağlamlığını kontrol ediniz.
Konulan toplu iğne veya kibrit çöpünü çekiniz.	➤ Dikkatli çalışınız.
Düğme ile kumaş arasındaki boşluğu ipi düğmenin etrafından dolaştırarak sarınız.	➤ İpi sıkı sarınız.
	
İğneyi alta geçirip kumaşa sıkıca tutturunuz.	➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş.
İpi kesiniz.	➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

3.4.3. Agraf Dikimi

UYGULAMA FAALİYETİ-8

İşlem Basamakları	Öneriler
Agraf dikilecek yeri tespit ediniz.	➤ İşaretlemeyi dikkatli yapınız.
Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçiniz.	➤ Kalıcı bir dikiş olduğu için renk uyumu önemlidir, dikkat ediniz.
İğneye tek veya çift kat iplik geçirip, düğümleyiniz.	➤ Yüksük takınız.
Agrafın çengelli kısmını giysi kenarından 1 mm içeride kalacak şekilde giysiye yerleştiriniz.	
Agraf dikilecek yerin altından ipliği kumaşa tutturunuz.	➤ Dikimin kumaşın yüzünden görünmemesine dikkat ediniz.
İğneyi alttan üste geçiriniz.	➤ İşareti kaydırmayınız.
İğneyi üstten alta geçirerek agrafı sarma işlemi ile dikiş yapınız.	➤ Sağlamlığı kontrol ediniz.
İpliği agrafın altından kumaşa sabitleyerek kesiniz.	➤ Temiz bir dikiş oluşturmaya dikkat ediniz.
Agrafın halkalı olan tarafını, diktiğiniz kancalı tarafla karşılıklı gelecek şekilde diğer kenara yerleştiriniz.	➤ Karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.
Çengelli tarafı dikerken yapılan işlemleri tekrarlayarak dikimi tamamlayınız.	➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz. ➤ Kalite niteliklerine uygun dikiş yapınız. ➤ Planlı ve düzenli çalışınız.

3.4.4. Çıt Çıt Dikimi

UYGULAMA FAALİYETİ-9

İşlem Basamakları	Öneriler
Çıt çıt dikilecek yeri tespit ediniz.	➤ İşaretlemeyi dikkatli yapınız.
Çıt çıt dikilecek yerin altından ipliği kumaşa tutturunuz.	➤ Dikimin kumaşın yüzünden görünmemesine dikkat ediniz.
İğneyi alttan üste geçiriniz.	➤ İşareti kaydırmayınız.
İğneyi üstten alttan geçirerek çıt çıtın çıkıntılı kısmını sarma işlemi ile dikişiniz. 	➤ Sağlamlığı kontrol ediniz.
İpliği çıt çıtın altından kumaşa sabitleyerek, kesiniz.	➤ Temiz bir dikiş oluşturmaya dikkat ediniz.
Çıt çıtın çıkıntılı tarafını dikerken yapılan işlemleri tekrarlayarak dikimi tamamlayınız. 	➤ Dikim sırasında vücut duruşunuza dikkat ediniz. ➤ Kalite niteliklerine uygun dikişiniz.
Çıt çıtın yuvalı olan tarafını, diktiğiniz çıkıntılı tarafla karşılıklı gelecek şekilde diğer kenara yerleştiriniz.	➤ Karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek ölçüğe göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçtiniz mi?		
2	Gerecin dikileceği yeri doğru tespit ettiniz mi?		
Alttan Delikli Düğme Dikim Uygulaması			
3	İpliği kumaşa işaretli yerden tutturdunuz mu?		
4	Düğmenin sağlamlığını kontrol ettiniz mi?		
5	Düğme ile kumaş arasında iplik bolluğunu sararak sabitlediniz mi?		
6	Altta temiz bir dikiş oluşturabildiniz mi?		
Üstten Delikli Düğme Dikim Uygulaması			
7	İpliği kumaşa işaretli yerden tutturdunuz mu?		
8	Düğmenin ortasına yükseklik için yardımcı bir gereç koydunuz mu?		
9	Düğmenin sağlamlığını kontrol ettiniz mi?		
10	Düğme ile kumaş arasında iplik bolluğunu sararak sabitlediniz mi?		
11	Altta temiz bir dikiş oluşturabildiniz mi?		
Agraf Dikim Uygulaması			
12	İpliği kumaşa işaretli yerden tutturdunuz mu?		
13	Agrafı sararak kumaşa diktiniz mi?		
14	Kumaşın yüzünden dikiş izinin belli olmamasına dikkat ettiniz mi?		
15	Agrafı karşılıklı aynı hizada dikebildiniz mi?		
Çıt Çıt Dikim Uygulaması			
16	İpliği kumaşa işaretli yerden tutturdunuz mu?		
17	Çıt çıtı sararak kumaşa diktiniz mi?		
18	Kumaşın yüzünden dikiş izinin belli olmamasına dikkat ettiniz mi?		
19	Çıt çıtı karşılıklı aynı hizada dikebildiniz mi?		
20	Çalışmaları zamanında tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya geri dönerek işlemleri tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Temel Dikiş Teknikleri modülü faaliyetleri ve araştırma çalışmaları sonunda; kazandığınız bilgi ve becerileri ölçme soruları ile değerlendiriniz. Bu değerlendirme sonucuna göre bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

A- ÖLÇME SORULARI

- İki ya da daha fazla kumaş üzerine yapılan geçici birleştirme işlemine ne denir?
A) Sürfile
B) Baskı
C) Teyel
D) Dikiş
- Giysilerdeki işareti, bir taraftan diğer bir tarafa geçirmek için aşağıdaki teyellerden hangisi kullanılır?
A) Ara Teyel
B) Bol Teyel
C) İşaret Teyeli
D) Z Teyel
- Kumaş kenarındaki çözümleri engellemek için aşağıdaki tekniklerden hangisi kullanılır?
A) Ekstrafor
B) Teyel
C) İlik
D) Kenar Temizleme
- Aşağıdakilerden hangisi baskı çeşitlerindedir?
A) İngiliz dikişi ile baskı
B) Pervaz dikişi ile baskı
C) Ekstrafor ile baskı
D) Köşe ile baskı
- Kumaş üzerinde açılan küçük kesiklerin örülerek sağlamlaştırılmasına ne denir?
A) Sürfile
B) İlik
C) Zikzak
D) Baskı
- Aşağıdakilerden hangisi kapanma payı gereci **değildir**?
A) Biye
B) Düğme
C) Kopça
D) Çıt çıt
- İlik çeşitleri kendi içinde kaç gruba ayrılır?
A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

DEĞERLENDİRME

- Sorulara verdiğiniz yanıtları cevap anahtarıyla karşılaştırınız.
- Bu modül kapsamında hangi bilgileri kazandığınızı belirleyiniz.
- Yanlış cevaplandığı sorularla ilgili öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönünüz.

SORU 1 : Biyeli baskı dikişini tekniğine uygun olarak çalışınız.

SORU 2 : Tek tarafı biritli örme iliği tekniğine uygun olarak çalışınız.

KONTROL LİSTESİ

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Evet	Hayır
1	Kumaşı düz boy iplik yönüne dikkat ederek kestiniz mi?		
2	Kumaşın rengine ve cinsine uygun dikiş ipliği seçtiniz mi?		
3	Ütü ısını kumaşın cinsine göre ayarladınız mı?		
Biyeli baskı dikişi uygulama			
4	Biye parçasını tekniğe uygun olarak kestiniz mi?		
5	Biye parçasını doğru yönde kumaşa yerleştirdiniz mi?		
6	Makine dikiş ayarını ve dikiş boyunu kontrol ettiniz mi?		
7	Biye parçasını kumaşa düzgün diktiniz mi?		
8	Eşit şekilde kıvrıarak biye genişliğini belirlediniz mi?		
9	Biye tutturma dikişini doğru yerden çektiniz mi?		
10	Kıvrırma payını doğru teyelleme ile tutturdunuz mu?		
11	Sürfile baskıyı tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Tek tarafı biritli örme iliğini tekniğine uygun olarak yapma			
12	İlik yerini ve boyunu tekniğe uygun tespit ettiniz mi?		
13	İlik kesimini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
14	İlik kenarına sürfile işlemini düzgün yaptınız mı?		
15	Örme işlemini yaparken ilmekleri kesik kenarda topladınız mı?		
16	Örme işlemini doğru adım boyunda ve sıklıkta yaptınız mı?		
17	Yuvarlak ve biritli kenarı doğru olarak tamamladınız mı?		
18	Çalışma kurallarına uydunuz mu?		
19	Zamanı iyi kullanmaya dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

- Yapılan değerlendirme sonunda hayır cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz.
- Öğrenme faaliyetleri, modül değerlendirme ve ölçme değerlendirme bölümlerinde istenen çalışmalarını başarıyla ile tamamladıysanız, öğretmeninizle iletişim kurarak diğer modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

MODÜL DEĞERLENDİRME ÖLÇME SORULARI CEVAP ANAHTARI

1	C
2	B
3	D
4	C
5	B
6	A
7	D

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- ARSLAN Mehmet, **Giyim**, Ankara, 1998
- CEDİMAGAR Kamuran, Emine KAYMAK, Hülya Ediz ÇOŞKUN, **Atölye Teknolojisi**, Ankara, 1988
- PAMUK Beyhan, **Temel Kalıp ve Dikim Uygulama Teknikleri**, Ankara, 2002
- SEVER ALTUNYUVA Şermin, **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**, Ankara, 2000
- **Singer Dikiş Ansiklopedisi**, Ankara, 1998

KAYNAKÇA

- ARSLAN Mehmet, **Giyim**, Ankara, 1998
- CEDİMAGAR Kamuran, Emine KAYMAK, Hülya Ediz ÇOŞKUN, **Atölye Teknolojisi**, Ankara, 1988
- PAMUK Beyhan, **Temel Kalıp ve Dikim Uygulama Teknikleri**, Ankara, 2002.
- SEVER ALTUNYUVA Şermin, **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**, Ankara, 2000
- **Singer Dikiş Ansiklopedisi**, Ankara, 1998
- YAKARTEPE Mehmet ve Zerrin, **Büyük Konfeksiyon Ansiklopedisi**, İstanbul, 1995.
- ZENGİNGÖNÜL Nuran, **Giyim Üretiminde Temel Dikim Teknikleri**, Ankara, 1990